

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

Jaunimo Metai

Kovas - March 28, 1966

Nr. 36

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

VOKIEČIŲ - KINŲ BIZNIS

VAKARŲ VOKIETIJOS VYRIAUSYBĖS KREDITO GARANTIJĄ RAUDONOSIOS KINIJOS PLIENO ĮMONĖS STATYBAI SUKĖLĖ NEMAŽO PASIPIKTIKIMO AMERIKOJE, TAČIAU ŠALTAS VISŲ APLINKYBIŲ APSVARSTYMAS TAM NEDUODA RIMTO PAGRINDO. — KREDITAS IŠPLAUKE IŠ JAV LAIKYSENOS KOMUNISTINIŲ VALSTYBIŲ ATŽVILGIU.

VYTAUTAS MESKAUSKAS

Amerikoje nemažo pasi-piktinimo sukėlė Raudonosios Kinijos susitarimas su eile vokiečių, prancūzų, britų, italų ir šveicarų firmų dėl 125 milijonų dolerių vertės plieno pramonės įmonės pastatymo Kinijoje. Tom europiečių įmonėm vadovauja ir didžiausią užsaky-mo dalį gauna garsus Vakarų Vokietijos Duisburgo Demag AG koncernas. Be to, Pekinas nori įmonę gauti kreditą, o komunistinėm valstybėm pramonin-kai tik tada skolina, jei tą kreditą garantuoja jų pa-čių kraštų vyriausybės. Bonnos vyriausybė tokį kreditą davė, tačiau laikėsi bendro JAV ir Vakarų Eu-ropos susitarimo, kad kre-ditas komunistinėm vals-tybėm būtų duodamas neil-giau kaip penkiems me-tams. To neformalaus susi-tarimo nesilaikė nei D. Bri-tanija, nei Prancūzija, duo-damos sovietams ilgesnį kreditą.

Savaime aišku, kad kre-ditas kiniečiams tuo metu, kai Vietname vyksta karas, negalėjo būti maloniai su-tiktas Amerikos viešosios opinijos. Taip, pavyzdžiui, senatoriai Harry F. Byrd, jr. (dem. Va.) ir John O. Pastore (dem. R. I.) reika-lavo griežtos Valstybės De-partamento akcijos. Pana-šūs reikalavimai buvo gir-dimi ir atstovų rūmuose.

KAIP PASIBAIGĖ PETRAUSKO KELIONĖ Į SOVIETIJĄ

Antanas Petrauskas, 1965 m. rugpjūčio gale iš Vakarų Vokietijos išvykęs automobiliu pakeliauti po Sovietų Sąjungą ir netrukus paslaptinai dingęs, kaip dabar paaiškėjo, savo kelionę turės tęsti dar septynerius metus Sovietų Sąjungos kalėjimuose bei priverstinio darbo stovyklose. Kovo 12 dieną Minske jis buvo apkaltintas ir nubaustas už šnipinėjimą.

A. Petrauskas į Vakarų Vokietiją iš Lietuvos buvo išleistas 1960 metų pradžioje. Dabartinės savo kelionės metu Antanas Petrauskas telegrama išsiskvietęs į Minską savo brolių Praną iš Klaipėdos ir pažadėjęs jam irgi išrūpinti leidimą persikelti į Vokietiją, bet išsitaręs, kad brolis "turis parinkti žinių". Čekistai tą susekė. Petrauskas prisipažinęs, kad jis veikęs pagal "pasizadėjimą Vakarų Vo-kietijos žvalgybai".

(ELTA)

Senato užsienio reikalų ko-misijos posėdyje, aiškinan-tis Kinijos misiją su Colum-bijos Universitete Komu-nistų Reikalų Instituto pro-fesorium Donald S. Zagora, komisijos pirmininkas Ful-bright paklausė profeso-rius nuomonės. Tas atsakęs, kad toji įmonė neturės didelės reikšmės Kinijos ūkiui.

Čia reikia pastebėti, kad ir Vokietijoje tas susitari-mas buvo sutiktas mišriais jausmais. Taip, pavyzdžiui, didysis Hamburgo dienraš-tis Die Welt taip samprotavo savo vedamajame: Girdi, iš vienos pusės tas susitari-mas yra laikytinas labai gudriu. Visų pirma tai gera pamoka Maskvai, kuri lai-kosi nedraugiškos politikos Vakarų Vokietijai, kada kaip tik iš Vokietijos ji ga-lėtų susilaukti didesnės ūki-nės pagalbos, kuri dabar tenka jos konkurentui. Be to, tuo laiku, kada de Gaulle griaua NATO ir pats ieško gerų santykių su Pekinu, Vokietija įrodė, kad ir ji gali-ti laikytis nepriklausomos politikos ir pati ieško-tis sau naudos. Pagaliau, ir D. Britanija laikosi skirtin-gos politikos Kinijos at-žvilgiu negu Jungtinės Amerikos Valstybės.

Iš kitos pusės — nurodo Die Welt — vokiečių sau-gumas yra glaudžiai susi-jęs su JAV ir susitarimas su kiniečiais padarys kar-taus įspūdžio Amerikoje, nepaisant to fakto, kad įmo-nė yra numatyta civiliams reikalams ir jos pastatymas užtruks keletą metų, taigi, neturėtų atsiliepti į dabar-tinį Vietnamo karą.

Pagrindinis motyvas už kredito kiniečiams suteiki-mą, atrodo, buvęs tas, kad jei vokiečiai jo neduotų, ji mieliai duotų britai, prancū-zai ar italai, tokiu būdu vo-kiečiai prarastų biznį, nie-ko už tai negaudami.

Iš viso, sunku reikalauti,

kad europiečiai nevarytų prekybos su komunistinėm valstybėm, jei pačios JAV tai daro ir net tikisi tuo būdu, paties prezidento Johnsono pareiškimu, suda-ryti geresnius santykius. Juk kokio nors esminio skir-tumo tarp Sovietų Sąjun-gos ir Raudonosios Kinijos nėra. Amerikiečių lėktuvus Vietname numušė ne kinie-

čių, bet daugiau sovietų ar jų satelitų Europoje gink-lai. Be to ir su ta pačia Ki-nija amerikiečiai patys pa-laikytų santykius, jei tik Pekinas parodytų norą. Kol kas Pekinas, anot Valsty-bės Sekretoriaus Rusk, 'pa-kabinęs telefono ragelį'. Dėl viso to, Valstybės Departa-mentas iki šiol ir nepareiškė protesto.

KAIP RUSAI ĮSILEIDŽIA DOVANAS Į LIETUVĄ

SIUNTINIAI LIETU-VON jau daugiau kaip 12 metų yra viena iš apčiuo-piamiausių lietuvių išeivi-jos ryšio su Lietuvoj gyve-nančiais priemonių.

Rusų valdžiai dovanai iš svetur į jos valdomus kraš-tus ateinančių gėrybės sa-vaime yra naudingos. Bet nemalonumas susidaro iš to, kad dauguma siuntinių eina į Baltijos kraštus, Uk-rainą arba į Užkaukazę kraštus, tai yra, daugiausia tiems jos pavaldiniams, ku-riems valdžia turi mažiaus-ia pasitikėjimo. Be to, siuntiniuose ateinančių gė-rybių gausa ir ypač koky-bė irgi nekelia valdžios prestižo pavaldinių akyse. Negelbsti nei pusmetis iš pusmečio tų dalykų išpra-var džiavimai "kapitalisti-niais skudurais". Todėl at-vejų atvejais Maskva suda-ro vis daugiau ir daugiau apsunkinimų siuntinių siun-tėjams: vis labiau apribo-ja įsileidžiamų dalykų sąra-šus ir kelia muitus.

NAUJAS DOVANŲ SIUNTIMO BŪDAS

Prieš kiek laiko, gal nu-sižiūrėjusi į lenkų pavyzdį, Maskvos valdžia pasiūlė naują būdą priimti dova-noms iš "kapitalistų bei buržuazinių nacionalistų". Dabar už dolerius, svarus ar kitus gerus kapitalisti-nius pinigus galima pado-vanoti Maskvos valdžioj esantiems įvairių tenykš-

tės pramonės gaminių: au-tomobilių, motociklų, siuva-mų mašinų, radijo ar tele-vizijos imtuvų, elektrinių skustuvų, foto aparatų, au-dinių, kailių ir kitokių reikmenų. Galima padova-noti net a t o s t o g a s Kryme ar kitam kuriam "didžiosios tėvynės" pa-krašty.

Lyginant su siuntiniais, šis būdas turi ir patogumų: nereikia čia laiko gaišti pre-kėms supirkinėti, nereikia ir muitų mokėti. Užtenka tik iš katalogo pasirinkt do-vas, įmokėti nurodytą kai-ną ir atlikti.

Turi iš to patogumų ir Maskvos valdžia: už savos pramonės gaminius, niekur jų neišsiunčiant, gaunama gera svetima valiuta, kaip už eksportuotus, ir tuo pa-čiu metu apdovanotieji ne-turi progos "palieti užsie-nių", tai yra, negali paly-ginti užsieninės gamybos dalykų su "tėvyniniais pro-duktais", kuriuos valdžia skelbia esančius geriausius pasauly ...

SKIRTUMAS TARP RUSŲ IR LENKŲ TVARKOS

Be to, atrodo, jog esama ir kitos naudos. Eksportuo-dama tas prekes, Maskvos valdžia daugumoje atvejų negalėtų gauti už jas tos kainos, kurią ima iš siun-tėjų-dovanotojų. Šiuo požiū-riu yra ryškus skirtumas tarp lenkų ir rusų sistemų

Kompozitorius Darius Lapinskas po sėkmingo koncerto Bostone su savo mamyte. Gegužės 7 d. komp. D. Lapinskas dalyvaus Dirvos sukaktuviniame baliuje Cleve-lande, kur akompanuos solistei Aldonai Stempužienei, iš-pildant jo naujausius muzikos kūrinius.

B. Kerbelienės nuotrauka

tokiems apdovanojimi a m s tvarkyti.

Net grynų pinigų siunti-mas Lenkijon sutvarkytas realistiškiau, negu į rusų valdomus kraštus. Oficialiai lenkai už dolerį skaito 24 zlotus, bet siunčiant do-lerius, kaip dovaną, išmoka už dolerį triskart daugiau — po 72 zlotus. Už \$25 — (ir 1 dol. persiuntimo) ga-vėjui Lenkijoje išmoka 1800 zlotų, o tai yra daugiau ne-gu vidutinė mėnesio alga. Tuo tarpu rusai už \$25.00 temoka 22 rublius 50 ka-peikų (ir tai dar su viso-kiais formalumais). Tai yra tik trečdalis vidutinės mėnesinės algos. O nupirkt už tą sumą ten galima tik toli ne pačios geriausios vil-nonės medžiagos ... vieną jarda.

Be to, įmokėtą užsieninį pinigą Lenkijoje gavėjas gali (jei siuntėjas taip nuro-do) gauti ir ne pinigus, o už atitinkamą sumą (skai-tant dolerį po 72 zlotus) eksportinių prekių ekspor-tinėmis kainomis, ir gali tų prekių patys ten pat pasi-rinkti. Taip (pagal nurody-mą "do wyboru") siunčia-mos dovanos dar naudin-gesnės: už dolerį gaunama gana gera jo vertė.

KĄ RUSAI DUODA UŽ DOLERIUS

Rusai tą reikalą tvarko kitaip. Čia pateikiamas ke-letas pavyzdžių, ką dovanos gavėjas gauna už davėjo įmokėtus dolerius.

Už \$2,685.00 galima pa-dovanoti automobilį "Vol-ga". To automobilio tenykš-tė kaina — 5,467 rubliai, taigi už dolerį išeitų ne 90, kapeikų, o 2 rubliai ir be-veik 4 kapeikos). Tačiau tai yra automobilis 5 (ne 6) vietų, 4 cilindų, maksi-mum arklio jėgų — 75, di-džiausias greitis 130 km

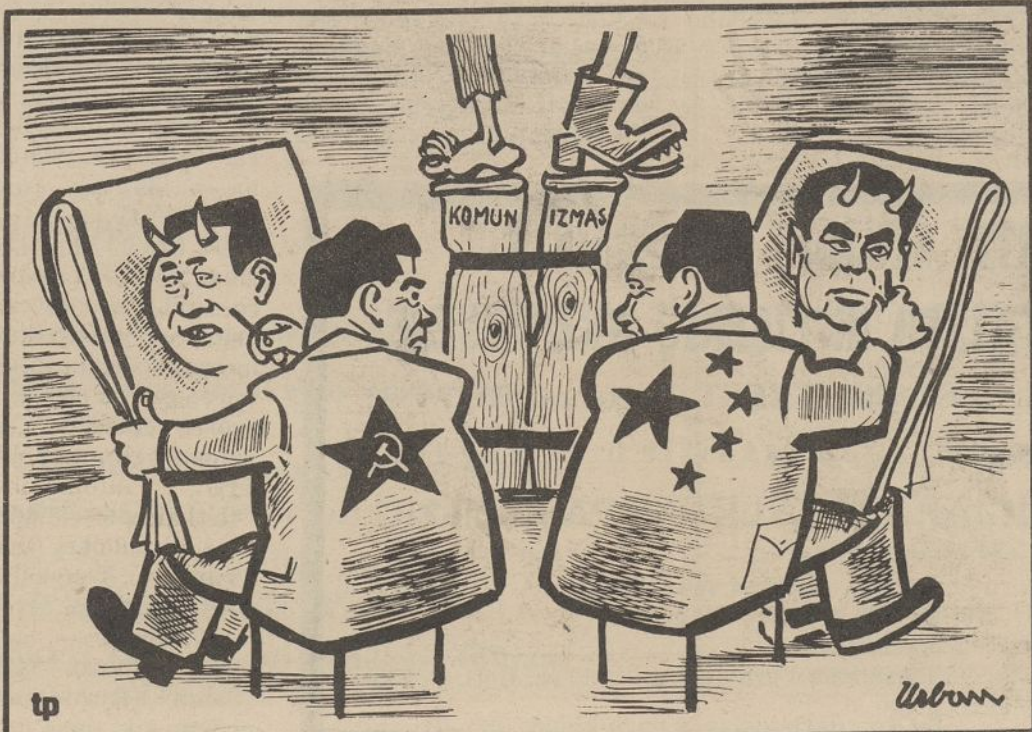
(Nukelta į 2 psl.)

• Apie JAV-Sov. S-gos konsularinės sutarties svar-stymo atidėjimą sekančiai Senato sesijai pranešė dau-gumos pirm. senat. Mans-field. Jis pareiškė, kad šiuo metu tos sutarties ratifika-cijai Senate esanti per di-delę opoziciją. Senatorius Mansfield nepranešė, kiek prie tos opozicijos sudary-mo prisidėjo Baltijos vals-tybių išeivių organizacijų protestai ir žygiai, kad su-tartis nebūtų ratifikuota, bet ir be to aišku, kad šie veiksmai žymiai prisidėjo prie tos sutarties pašalini-mo iš Senato dienotvarkės.

• Buv. Kanados ministe-rių byla ryšium su kaltini-mais bendravus su vokiete Munsinger, perduota teisė-jui rinkti tolimesnę tuo rei-kalą medžiagą. Munsinger įtariama šnipinėjusi Sov. S-gos naudai. Nors tai dar nėra įrodyta, ir pati Mun-singer jai mestus kaltini-mus griežtai paneigia, ta-čiau Kanados vyriausybė nusistačiusi uoliai tirti ply-šius, pro kuriuos dingio la-bai svarbios Amerikai ir Kanadai strateginės paslap-tys.

• Iš įvairių centrų su-plaukiančios žinios tvirtina, kad Š. Vietnamo vienintelio uosto Haiphongo blokada jau vistiek būtų pavėluota. Daugelis karinės medžiag-os, net Pietų Vietnamui skirtos, plaukia į R. Ki-nijos uostus, iš kur įvai-riais keliais pergabenama į S. Vietnamą.

• Sov. S-gos šnipų cent-ras iš Kanados perkeltas į Meksiką. Neveltui ten so-vietinėje ambasadoje pri-skaitoma 130 tarnautojų.

Socialistinė konkurencija realizme...

KARAS BUVO LAIMĖTAS ŠVEICARIJOJE (5)

Veltui Jeremenko laukė Guderiano tankų...

Pirmosios informacijos, kurias Roessler davė rusams, mažai ką jiems padėjo. Fronte rusai traukėsi betvarkėje, neturėdami laiko persigrupuoti ir visa tai, ką jie žinojo apie vokiečių planus, jiems nieko nepadėjo. Tik po trijų mėnesių jie pradėjo naudotis tomis informacijomis ir vokiečiai ėmė traukti, kad kažkas parzitas stengiasi sukludyti jų pergalei.

Liepos 2, dešimčiai dienų pralinkus po vokiečių įsiveržimo į Rusiją, "Lucy" patvirtino Maskvos centrinei, kad vokiečių puolimo pirmuoju punktu yra Maskva ir visos jėgos bus koncentruojamos į centrinį frontą, gi Guderiano ir Hoth šarvuotųjų manevravimas šiaurėje ir pietuose esąs skirtas prieš suklaudinimui. Šitas planas vokiečių vyriausios vadovybės buvo vadinamas "Planas I".

Liepos 27 d. "Lucy" paprašė Rado tuoj pat įspėti Maskvos centrinę, kad vokiečiai, įsivedę savo generolų spaudimo, atsisakė nuo pirmojo plano. Jis nebenerėjo bent tuojau pulti Maskvos. Jis norėjo Kijevo ir Ukrainos. Guderianas, kurio tankistai nekantraudami laukė, kada galės pajudėti Maskvos kryptimi, negalėjo suprasti. Ar Guderianas ruošiasi apeiti iš pietų ir pulti Brianską iš šono?

1941 m. rugpjūčio 10 d. prie Smolensko vokiečiams į rankas pateko beveik visiškai pilnumo rusų XVI armijos vienos divizijos štabas. Hoth tankistai užėmė štabo raštinę, rusams nepėjus jos sunaikinti. Koks buvo vokiečių nustebimas, kai atidarius geležinę spintą rado abiejų vokiečių planų, išdribtų OKW, kopijas rusų kalboje ir pastabą, kad vokiečiai naudosis antruoju planu vietoj pirmojo.

Kelias dienas prieš tai kitas vokiečių žvalgybos karininkas panašius dokumentus rado I-os kazokų armijos štabe, generolui paskubomis apleidus štabą. Ten buvo žemėlapių rinkinys, kuriame tiksliai buvo sužymėti vokiečių armijos tiekimo centrai.

Vokiečiams tai buvo įrodymas, kad rusai yra gerai informuojami apie jų planus. Gal būtų jų šnipai yra pačiame Wehrmachte.

Šitas įtarimas pasitvirtino pradėjus naujus mūšius. Rugpjūčio 10, užliarmuotas savo draugų, Roessler pranešė Radui, kad vokiečių vyriausias štabas ruošiasi grįžti prie pirmojo plano su mažais pakeitimais. Už savaitės centro armijų grupė, vadovaujama maršalo von Bock, iš naujo puls Maskvos kryptimi per Brianską.

Apie tai tuoj pat painformuoti Stalinas ir maršalas Šapočnikovas nutarė vokiečiams užbėgti už akių. Tai atsitiko pirmą kartą nuo karo pradžios. Juodu pavedė geriausiam šarvuotųjų specialistui Jeremenkui ginti šį rajoną, sustiprindami III ir XXI armijom, kurias atitraukė iš Ukrainos fronto.

Bet čia Hitleris su savo nenumatytais sprendimais rusams iškirto nemalonumą. Rugpjūčio 18 d. Rastenburg, nežinrind savo generolų spaudimo, atsisakė nuo pirmojo plano. Jis nebenerėjo bent tuojau pulti Maskvos. Jis norėjo Kijevo ir Ukrainos. Guderianas, kurio tankistai nekantraudami laukė, kada galės pajudėti Maskvos kryptimi, negalėjo suprasti. Ar Guderianas ruošiasi apeiti iš pietų ir pulti Brianską iš šono?

Nuo rugpjūčio 20 iki 25 d. Guderiano tankai pajudėjo išilgai fronto pro Jeremenko armiją, tiesiog į pietus. Jeremenko nieko negalėjo suprasti. Ar Guderianas ruošiasi apeiti iš pietų ir pulti Brianską iš šono?

Guderianas irgi nieko negalėjo suprasti. Kodėl Jeremenko jo nepuola ir nebando perkirsti tankų koloną? Ką jis priešais save ruošia Ukrainoje? Ar susilpnintus elementus, Stalino įsakymu iš ten atitraukus dvi armijas į Briansko frontą?

Laimingai Guderianas pietuose susijungė su von Rundstedto daliniais. Įvyko nuostabus sovietų armijos apsupimas ir Kijevas buvo paimtas. Vienu smūgiu Wehrmachtas sumaikino pusę tu-

zino sovietų armijų, paimant nelaisvėn 600,000 rusų kareivių ir sunaikinant daugiau tūkstančių tankų bei penkis tūkstančius patrankų.

Vos tik šis mūšis pasibaigė, Guderianas su savo armija pradėjo keltis į šiaurę, Maskvos kryptimi. Ir tik po mėnesio jis prisistatė į pasimatymą su Jeremenku prie Briansko, atvykęs iš šono ir puldamas jo nepridengtas pozicijas. Brianskas kaip ir Kijevas, buvo lengvai paimtas.

Kai vokiečių žvalgyba atrado dokumentus, suprato Jeremenko neveiklumo priežastį, kai Guderiano tankai pro šalį manevravo. Rusai laukė puolimo, kaip buvo numatyta pirmame plane, kurį vokiečių generolai patiekė Hitleriui rugpjūčio 18 Rastenburg.

Wehrmachtas nutarė surasti išdavikus ir pavedė šį reikalą į Sicherheitsdienst rankas, arba nacių partijos saugumo organams, kuriems vadovavo Reinhard Heydrich, galvodami kad tai bus saugiau, negu šį reikalą imsi nagrinėti Abwehr.

Reikalas įgavo tuoj ypatingą svarbą, nes Heydrich, kaip ir Hitleris, neketė vokiečių aukštųjų karininkų. Heydrich buvo tikras, kad vienas ar keli išdavikai yra susisukę liūdą vyriausiam štabe ir iš ten informuoja rusus. Atradimai rusų fronte buvo įrodymu, kad tai turėjo būti aukštieji karininkai. Reikėjo greitai juos išaiškinti ir Heydrich šį reikalą pavedė į jauno SS Brigadefuehrer Walter Schellenbergo rankas...

1941 m. lapkričio 5 d. Schellenbergas nuyko į Dresdeną, kur S. D. turėjo įrengusi radijo klausimosi centras. Jis pavedė geriausiems specialistams viską daryti, kad suregistruotų ir jam praneštų visus įtartinus pranešimus, kuriuos pagaus radijo bangomis. Nežinrind nuolatinio teiravimosi, Schellenberg tik už mėnesio gavo raportą tuo klausimu.

simu. Dresdeno technikams pavyko užregistruoti visą eilę šifruotų pranešimų, grupuotus penkiom raidėm, prisilaikant sovietiško kodo.

Paslaptingas siuntėjas pranešimus siųsdavo beveik kas naktį, tą pačią valandą ir jo stotis geografiškai turėjo būti linijoje Madridas, Saragossa, Tuluza, Lyonas, Geneva, Nurembergas... Bet kad geriau būtų galima nustatyti siuntėjo buveinę, raporte buvo patarta, kreiptis į Sigma-ringene, Pietų Vokietijoje, esančią sekimo stotį.

Schellenbergas negaišo. Vokietiečių specialistai su galingom sekimo stotim Prancūzijoje ir pietinėje Vokietijoje, greit nustatė, kad ieškomoji stotis yra Šveicarijoje. Lusanno ar Genevoje? Technikams sunku buvo nustatyti, bet kiekvieną atvejų prie Lemano ežero.

Schellenbergui tai buvo karjerai daryti geriausia proga, nes nužudžius Čekoslovakijoje Heydrichą, jis buvo paskirtas S. D. viršininku.

Dabar S. D. sekė visus siunčiamus pranešimus ir pavyko nustatyti, kad jie skirti Maskvai, savyje turi labai svarbias karines informacijas apie vokiečių kariuomenės judėjimą rytų fronte.

Tas atradimas nudžiugino ir kartu sujaukino Schellenbergą. Tokias svarbias žinias galėjo teikti tik vokiečių karininkai, priklausą vyriausiam štabui. Vadinasi, sovietams pasisekė savo šnipą pasodinti aukštųjų karininkų tarpe.

Tačiau Schellenbergui jo tezę pradėjo griauti mažas smėlio trupinėlis, kuris greit pasidarė didelis.

Jei sovietai savo šnipą turi Wehrmachte, kodėl jie savo radijo operatorių pasodino Šveicarijoje? Tos sienos peržengimas labai sunkus. Jis tai žinojo pats, su kokiais sunkumais susiduria siųsdamas savo šnipus į Šveicariją. Išeitų, kad Šveicarijoje šiame reikale vaidina rolę. Gal būtų jie yra sąmokslininkai. Tik vienas žmogus galėjo jį padėti, ar yra ryšis tarp šnipų vyriausioje vadovybėje ir paslaptingos radijo stoties Šveicarijoje, tai Šveicarų žvalgybos viršininkas pulk. Masson. Aišku, nereikia laukti, kad jis laisvu noru padėtų. Reikia paimti už gerklės, o kada jis bus gerai sugriebtas, tada jis atidings savo kortas.

(Bus daugiau)

KAIP RUSAI ĮSILEIDŽIA DOVANAS Į LIETUVĄ...

(Atkelta iš 1 psl.)

(80 mylių), be automatinės transmisijos, be radijo, be šildymo. Amerikon tokių automobilių eksportuoti vargu ar galėtų už pusę tos kainos, už kurią siūlo pirkti dovanų siuntėjams.

Už \$2,172.00 automobilis "Moskvic". Tenyktė kaina — 4,511 rublių (už dolerį išeina po beveik 2.08 r.). Tai yra keturių cilindry, keturių vietų, maždaug itališkos "Fiat" dydžio automobilukas, iki 45 a. jėgų, iki 115 km (75 mylių) didžiausias greitis.

Už \$351.00 motociklas IZ (Imeni Zdanova — Zdanovo vardo gamyklos) Tenyktė kaina — 830 rb. (už dolerį po 2.36 rb.). Kokybė čia nežinoma.

Už \$180.00 šaldytuvus "Oka". Tenyktė kaina 275 rb. (tik 1.53) rb. už dolerį). Aukštis mažiau kaip 4 pėdos, plotis ir gylis po 2 pėdas, naudingas tūris apie 4 puse kub. pėdų.

Už \$128.34 — šaldytuvus "Saratov". Tenyktė kaina nepatirta, bet tokio paties dydžio Alytuje gaminami šaldytuvai ("Snaigė") ten kaštuoja 200 rb. (išeity apie 1.56 rb. už dolerį). "Saratovo" (kaip ir "Snaigės") dydis — tik 3 pėdos aukščio, 22 ir 23 coliai pločio-gylio, naudingas tūris — trys su trečdaliu kubinės pėdos.

Už \$26.24 — V72 ar V82 dviračiai. Tai yra šiauliuose gaminami jaunulieki dviračiai — "Ereliukas" ir "Kregždutė" (rusiškai —

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UZRAŠAI ***

PAMIŠĖLIS AR PRANAŠAS? -- toks klausimas iškeltas dėl rusų rašytojo Valerijaus Tarsio, kurį Maskvos valdžia išleido ne tik iš mažojo, o ir iš didžiojo beprotnamio, ir kuris dabar Vakarų Europoj labai garsiai pranašauja artėjantį bolševikinio režimo galą (Dirva, 33 nr.)

Pirmoji šio klausimo dalis, sakyčiau, ne klausimas. Kad V. Tarsis nėra pamišėlis įprastine to žodžio prasme -- aišku. Visai kas kita, ar jis pranašas, ir ar toks pranašas, kurio aiškiaregystė būtų pagrindo pasitikėti ir juo remti kokių nors ateities planavimus.

Pagaliau, -- ar išmintingas jo pranašavimo būdas... Pavyzdžiui, ar išmintingai, ar tikslingai (kaip kovotojas prieš sovietinį režimą) jis elgiasi, garsindamas užsienioje, sakysim, tokį SMOG sąjūdį, kuris rusuose esąs slapas, kuris besideda tik literatūriniu sąjūdžiu, bet apie kurį V. Tarsis taip garsiai viešai kalba ir atskleidžia tą sąjūdį iš tikrųjų esantį politinį, o ne šiaip sau nekaltą literatūrinį... Rusijos likusiems to sąjūdžio dalyviams, jei pakliūs čekistams į nagus, bus karšta. Vienintelis jiems išsigelbėjimas galės būti tik pasiteisinimas, kad Tarsio teigimais negi galima tikėti, jis gi... pamišėlis. Betgi vėl klausimas: ar čekistai Tarsį išleido patys pamišėliu jį laikydami, ar tik norėdami, kad tik užsieniai jį vertintų, kaip pamišėlį. Išleido, kadip "nepavojingą pamišėlį"? Čia vėl klausimas -- ne dėl to, pamišėlis jis, ar ne, -- jie geriau tą gali spręsti, -- bet antibolševikams tai, ko gera, gal ir ne pamišėlis, bet pavojingas... Vėl klausimas: netyčia, ar tyčia?

Mums dar labiau turėtų rūpėti klausimas, iki kokių laipsnių mums, lietuviams, malonios V. Tarsio pranašystės, iš kurių lyg ir išeitų išvada, kad jau artėja bolševizmo galas, kad jo vieton greičiausia ateis pačių rusų išsiilgta krikščioniška demokratija. Taip pat, -- iki kokių laipsnių tos pranašystės viltingos.

Prieš keletą metų vienas žymus rusas pabėgėlis buvo tapęs Newsweek žurnalo nuolatinio bendradarbiu, Rusijos reikalų ekspertu. Tada tasai irgi tvirtino, kad Rusijoj jau prasidėjo nauja revoliucija. Dar ne revoliuciniai veiksmai, bet revoliucinis "rūgimas", toks, kaip buvo devynioliktojo amžiaus gale prieš carizmą. Kadangi dabar -- aiškino tas pranašas -- gyvename nepaprastai pagreitėjusio susijūno amžiuje, tai ir to "rūgimo" vyksmas dabar būsiąs nepalyginti greitesnis: kam įvykti anais laikais reikėjo kelių dešimčių metų, dabar tai įvyksta per keletą metų.

Keletas metų praėjo, revoliucijos prieš bolševikų režimą Rusijoj dar nėra, ir jos pranašas Newsweek redakcijoj irgi jau seniai nėra... Tarp kitų to revoliucijos "rūgimo" reiškinijų buvo rodomas ir Jevtušenka. Dabar naujas pranašas sako, kad Jevtušenka laikomas patsidavėliu policijai...

Tai štai, -- mums nepaprastai opiai kniet-klausimas, kiek reikšmės skirti V. Tarsio teigimui, kad jau žemė dega po bolševikinio režimo kojomis. Jeigu taip, tai iš tiesų nebūtų ko begalvoti, ką turėtumėm daryti. Aišku, -- tik optimistiškai palaukt, kol bolševikai ims nešti kulnus nuo degančios žemės.

Abejoti tokiais padaršinimais apie "žemės degimą" pas mus dar lyg ir nepatriotiška: aha, nenori tikėt, kad komunizmas grįžta, tai turbūt nori, kad negrįžtų, turbūt jis tau patinka! O betgi štai jau baigias 50 metų, kaip griebiamės už kiekvieno gandelio, nors kiek panašaus į bolševikų žlugimo ženklą, -- o kaip nieko, taip nieko. Išsina ne patriotizmas, o savęs apgaudinėjimas. Ar tik ne patriotiškiau, -- jei ir pasvajojant apie geriausius savaime gal iškristiančius laimikus, vis dėlto ateitį planuoti prileidžiant blogiausius, ne geriausius galimybes. Prisirenk kelionei priešias su sunkia našta ant pečių, tai tikrai nepakenks ir tuo atveju, jei nuo pusiaukelės kas nors ir pavėžins...

Ir dar klausimas: kokių malonumų Lietuvai žadėtų vieton nugriauto bolševizmo atėjusi rusų demokratija, net ir krikščioniškausia? Būtų įdomu net ir tą patį V. Tarsį pasiklausti, -- žinoma, neskiriant atsakymui daug lemiančios reikšmės, -- ar rusų krikščionių demokratų sąjūdis, jeigu toks yra, turėjo bent minutėlę laiko pagalvoti apie galimybę Baltijos kraštus (arba ir Ukrainą, Gudiją, Užkaukazę ir kitus ne rusų kraštus) išleisti iš "jėdinos nedidelimos"?

"Orlionok" ar "Lastočka"). Jų tenyktė kaina — 45-46 rubliai (1.59 — 1.63 rb. už dolerį). Dviračiai esą neblogo, tinka moksleiviams.

Už \$287.46 — TV imtuvas, "Rubin", arba "Temp 6". Šis pastarasis gaminamas šiauliuose (tiksliau — baigiamas gaminti, nes lempos ir kitos svarbesnės dalys gaunamos iš kitur). TEMP imtuvo dydis — aukštis 17½ colio, plotis — 22 su ketvirčiu c. ir storis — 15½ colio, svoris — apie 62 svarai. Bet ekrano dydis — tik apie 16-17 colių (apvalūs kampai). Tokio ekrano dydžio TV imtuvai Amerikoj detalinei prekyboj pardavinėjami maždaug už trečdalį tos kainos, kurią reiktų mokėti, norint kam nors Lietuvoj padovanoti šiaulių gamybos imtuvą. Tačiau tenyktė jo kaina — 341 rb. (už dolerį apie 1.19 rb.).

Už \$83.00 skalbiama mašina "Ryga", 4 su puse svaro imlumo, su rankiniu gręžtuvu, apskritas kubiukas, 30 colių aukščio, 16 colių diametro, 66 svarų svorio (tuščia). Tenyktė kaina 97 rb. (1.17 rb. už dolerį).

Už \$83.00 skalbiama mašina "Ryga", 4 su puse svaro imlumo, su rankiniu gręžtuvu, apskritas kubiukas, 30 colių aukščio, 16 colių diametro, 66 svarų svorio (tuščia). Tenyktė kaina 97 rb. (1.17 rb. už dolerį).

Už \$83.00 skalbiama mašina "Ryga", 4 su puse svaro imlumo, su rankiniu gręžtuvu, apskritas kubiukas, 30 colių aukščio, 16 colių diametro, 66 svarų svorio (tuščia). Tenyktė kaina 97 rb. (1.17 rb. už dolerį).

Už \$36.66 — moteriškas paaukusotas laikrodis "Vimpel". Tenyktė kaina 40 rb. (1.09 rb. už dolerį). Už \$36.37 — baterijinis radijo imtuvas "Gauja" ar "Selga" (Rygos gamybos), priima tik ilgas ir vidutines (AM) bangas, "kišeniškas" (6.5x4x1.75 colių). Tenyktė kaina 34.48 rb. (95 kapeikos už dolerį).

Už \$26.27 — foto aparatas "Zorkij", 47 rubliai (1.79 už dolerį).

Už \$13.68 — elektrinis skutiklis "Neva", kokybė nežinoma, tenyktė kaina 16 rb. (1.17 rb. už dolerį).

SIUNTINIAI GERIAU, BET PAVOJINGIAU

Iš to nedaugelio pavyzdžių matyt, kad kiekvienos padovanoti siūlomos prekės tenyktė kaina duoda vis skirtingą rublių-kapeikų kiekį už vieną dolerį. Kišeninio radijo imtuvo atveju išeina vos daugiau už oficialų dolerio kursą. Neturint duomenų apie daugybę kitų dovanų siūlomų prekių, tegalima spėlioti, koks dolerio kursas pasidaro tais kitais atvejais. Bet kiekvieno atveju yra didelis skirtumas tarp laiko, kurio reikia tas dovanas uždirbti ten ir Amerikoj. Pavyzdžiui, net tas pats kišeninis radijas ten — maždaug dviejų savačių vidutinė alga, o 36 doleriai čia mažiau kaip vienos savaitės minimalinis uždarbis.

Siuntiniais, net ir aukštus maitus įskaitant, persiųstos gėrybės nuneša daug pilnesnės dolerio vertę, ypač, jeigu dovanų gavėjas bent dalį jų gali parduoti. Tačiau reikia turėti galvoj, kad dovanų pardavimas ten gali būti persekiojamas, kaip draudžiama spekuliacija. (ELTA)

-- Jonuk, aš tau jau sakiau, kad nuomininkas apačioje nemėgsta triukšmo!...

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Leroux Blackberry Brandy 5th — 3.69
2. Imported 80 proof Scotch whiskey 5th — 3.98
3. Canada Dry Vodka 80 proof 5th — 2.98
4. Wisnowa Cherry Liqueur 5th — 3.39

5. Import. German May Wine 5th — 0.98
6. Import. French Napoleon Vermouth 5th — 1.19
7. Riccadona Vermouth 30 oz. Botl. — 1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published tri-weekly except Holidays and semi-weekly in July and August by American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

DAR VIENA APLEISTA SRITIS

Kur jau kur, o propagandinėje srityje nerandame pastovaus taško, iš kurio galėtų išplaukti, vystytis ir plėtotis taip svarbus ir ypač šiame krašte taip reikalingas Lietuvos reikalui propagandinis darbas. Ir čia reikia tenkintis vienu kitu pripuolamu ar specialiai organizuotu reiškiniu. Ne kartą minėjome savaimingai vykdomą angliškai leidžiamų leidinių (Litanus, News Digest International, Maryland Books) nelengvą darbą, ne kartą ir jaunosios kartos veikėjai jau yra pabrėžę, kad Lietuvos bylos propagandoje dirvonuoja. Kad ir buvo reikštas džiaugsmas ir pasitenkinimas angliškai leisis enciklopedijos reikalui, bet jau pasigirsta balsų, kad leidėjas J. Kapočius neranda to atgarsio, kuris būtų reikalingas tokiame leidiniui išleisti. Apie kliūtis kalbant, jų yra įvairių. Kai yra medžiagos ir autorių, nėra lėšų išleidimui. Kai yra lėšos, praeina laiko, kol surandi autorių. Ir taip, nei visų reikalingų darbų nei darbininkų nebeišsikačiuosi, o tik pamatysi, kad toje srityje esame kiek pasimetę ir išsiblaškę, stingame koncentruoto poveikio propagandinės srities įstatymui į tinkamesnes vėžes.

Girdime kalbas ir skaitome pareiškimus apie veiksmų darnų darbą ir susiklausimą, žinome jau, kam priklauso politinis, kam kultūrinis darbas ir t.t. Viskas puiku ir gražu, bet kai tuose darbuose reiktų surasti bent vieną atsakingą asmenį propagandiniam darbui koordinuoti ir jam vykdyti (latviai tokį asmenį turi pasiskyrę ir jo štabas jau veikia), turbūt vėl susidurtume su partinės aritmetikos "nežinomaisiais".

Propagandinėje srityje neužtenka tų jėgų, kurias jau turime ir kurios jau šį tą dirba. Reikia dar jų prisigugdyti, prisitraukti ir paskatinti. Tame darbe puikiai galėtų pasitarnauti mūsų studentija. Štai, vienoje iš paskutiniųjų skautų akademikų leidžiamo žurnalo Mū-

sų Vytis (4 nr.) laidų rašoma:

"... New Yorko Lietuvių Gydytojų d-ja paskyrė 1000 dol. dr. Algirdo Budreckio studijai apie Lietuvos okupaciją išleisti. Tai yra ypatingai vertingas ir pavyzdinis žingsnis.

Dažnai spaudoje randame pasisakymų, kuriuose džiaugiamasi, kad kai kurie lietuviai, siekią aukštųjų mokslų laipsnių, ypač humanitarinėse srityse, pasirenka Lietuvą liečiančias temas. Kiti gi nusiskundžia, kad per mažas nuosimtis studentų lietuviškas temas ima nagrinėti.

Geriausias būdas juos paskatinti lietuviškais klausimais rašyti yra sudarymas sąlygų geriausias ir aktualiausias tezes atspausdinti. Jau eilę metų jaunosios kartos atstovai siūlo ALT skirti kasmet sumą pinigų vertingesnėms temoms politiniams ar istoriniams klausimais išleisti. Tačiau iki šiol atgarsio nesusilaukė. Ateityje, jeigu veiksniai nesiims tuo reikalu konkrečių žingsnių, jeigu ir kitos organizacijos neses N. Y. gydytojų pavyzdžiu, vis mažiau lietuvių aukštųjų laipsnių kandidatų pasirinks lietuviškas temas. Jie rinksis daugiau universalias temas, kurios bus aktualesnės amerikietišrame gyvenime ir kurios turės geresnes galimybes išleidimui iš universitetinių ar kitų šaltinių... Šis reikalas yra ypatingai aktualus šiandien, kai vis daugiau mums nepalankios mokslinės medžiagos pasisklinda per sovietinės propagandos institucijas. Su tokia Lietuvos laisvės persiskyrę ir jo štabas jau veikia), turbūt vėl susidurtume su partinės aritmetikos "nežinomaisiais".

Aišku savaime studentų darbams neužtenka tik to, kad lietuviška tema rašoma Reikia, kad jie atitiktų mokslinius ir Lietuvos bylai atitinkamus reikalavimus. Reikia dar ir tam reikalui tinkamo dėmesio, koordinacijos ir — lėšų.

KAS RUOŠIA JAUNIMO KONGRESĄ?

PLJK Finansų Komisijos pirmininkas Vytautas Kamantas atsako į paklausimus

— Kas ruošia Jaunimo Kongresą? PLB Valdyba ar jaunimas?

— Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą ruošia ir praves devyniolikos asmenų PLJK Komitetas, sudarytas iš JAV ir Kanados lietuvių jaunimo organizacijų deleguotų atstovų ir PLB Valdybos kviestų asmenų. Jaunimo Kongresą globoja PLB Valdyba ir PLJK Garbės Komitetas. Lėšų telkimu rūpinasi PLJK Finansų Komisija, sudaryta iš PLB Valdybos kviestų asmenų.

— Ar kviečiama jaunimo delegacija iš Lietuvos į PLJ Kongresą?

— Jokia delegacija iš pavergtos Lietuvos į PLJ Kongresą nebuvo kviesta. Tai kažkieno paleistas tendencingas gandas.

— Koks jaunimas kviečiamas į PLJ Kongresą?

— Į PLJ Kongresą kviečiamas laisvojo pasaulio patriotinio lietuviško nusištamymo jaunimas. Šiandien turimomis žiniomis Kongrese dalyvaus jaunimas iš 20-ties kraštų.

— Ar bus Jaunimo Kongrese pamaldos už pavergtą Lietuvą?

— Taip. Iškilmingoms pamaldoms, kuriose bus prisimintas pavergtos Lietuvos jaunimas, yra pakviesti lietuvių katalikų vyskupai ir protestantų bei liuteronų vyresnieji.

— Kaip bus atkreiptas kitataučių dėmesys į Jaunimo Kongresą?

— Speciali informacijos komisija jau seniai dirba ir ruošiasi tinkamai viso pasaulio spaudoje, radijo ir televizijoje pristatyti lietuvių, Jaunimo Kongresą ir Dainų šventę. Yra ruošiamas eilė iliustruotų straipsnių amerikiečių žurnalams, tariamasi su radijo ir televizijos stotimis. Kitataučių dėmesį patrauks parodos (kuriose dalyvaus tarptautinio garso lietuviai), "Miss Lithuania" rinkimai, Jaunimo Petičijos įteikimas, žymaus amerikiečio kalba Kongrese, ir kt.

Kituose kraštuose tų kraštų lietuviai įvairiais būdais pristato Jaunimo Kongresą.

Kongreso metu laiškai, išeina iš Chicago, bus štampuojami specialiu antspaudu.

— Kam bus Jungtinėse Tautose įteikta Jaunimo Petičija?

— Jaunimo Petičiją į Jungtines Tautas veš visų kraštų jaunimo delegacija ir ją įteiks "24 Komitetui" (Committee of 24 to Investigate Colonialism). Kitų kraštų jaunimo delega-

cijos taip pat aplankys savo kraštų ambasadas.

Įteikimo reikalais rūpin-tis yra paprašyti atitinkami asmenys bei institucijos New Yorke.

— Kas bus daroma su Jaunimo Petičijos blankais, iškirpiomus iš laikraščių? Ar jos tokios ir bus įteiktos Jungtinėms Tautoms?

— Iškirpti Petičijos lapai iš laikraščių bus perfotografuoti, kad jie būtų vieno dydžio su visais kitais lapais, ir tik tada įristi į knygas prieš įteikimą.

— Kokios pastangos daromos, kad apie Kongresą ir Petičiją žinotų ir pavergtų Lietuvos mūsų sesės ir broliai?

— Per Romos radijo VLIKas siunčia reguliariai žinias ir pavergtą Lietuvą apie Jaunimo Petičijos parąšų rinkimą ir rengiamą Jaunimo Kongresą. Rūpinamasi, kad Amerikos Balsas ir Radio Free Europe Jaunimo Kongreso ir Dainų šventės metu transliuotų visą programą į Lietuvą, o prieš tai informuotų apie paruošiamuosius darbus.

KAS GALI SAKYTI, KAD BRANGU?

DIRVOS PRENUMERATA METAMS

PER L. STUDENTŲ SĄJUNGĄ

STUDENTAMS

TIK \$6.00

Ar daug kas ta nuolaida pasinaudos?

TRAVIATA SUŽAVĖJO LIETUVIUS

Chicago Lietuvių Opera, kovo mėn. 20 d. Marijos aukšt. mokyklos salėje su-ruošė operos Traviata premjerą, kuri praėjo su dideliu pasisekimu. Miniam spektakliui bilietai buvo išparduoti jau iš anksto, tad dėmėjimasis statoma opera, kaip matom, buvo didelis. Visų laukimas nebuvo apvilnas, nes premjera praėjo tikrai šauniai.

Pagrindinėse rolėse dainavo: Violeta — L. Šukytė, Alfredo — S. Wicik, Giorgio — A. Brazis.

L. Šukytės dainavimą operoj tenka pirmą kartą išgirsti ir reikia pasakyti, kad tai tikrai ne eilinė dainininkė. Neveltui Metropolitano Opera ją užangažavo dainuoti, nes tai tikras talentas ir reto tembro balsas. Tai tikrai reto balso ir didelių gabumų dainininkė. Įsivaizda, gracingi judėsi irgi tikrai puikūs, o vaidyba gera ir įtikinanti.

Po kiekvieno veiksmo scenos užuolaidai leidžiantis paūnti, kokia didele galia turi tikras menininkas-dainininkas, kada jis viską tiksliai — preciziškai ir su tikru įsijautimu narduoda savo vaidmenį ir užkeri, palikdamas tikra sielos šventę klausytojuose.

S. Wicik turi malonų ir švelnaus lyrinio tenoro balsą, su gera mokykla ir puikiai apvaldantis aukštus ir žemus tonus. Jį matom mūsų operoj pirmą kartą, nors būdamas lenkas ir nemokėdamas lietuviškai, savo partiją išmoko dainuoti lietuviškai ir jam gerai tas pavyko.

Solistų Šukytės ir Wicik duetai po kiekvienos arijos buvo griausmingais aplodimentais ir bravo šauksmais palydėti.

Algirdas Brazis, senas scenos vilkas, buvęs Metro-

— Ar Jaunimo Metų darbams pritaria lietuvių laisvinimo institucijos?

— Taip. Clevelande įvykusiam veiksmų pasitarime 1966 sausio 22-23 visi buvo smulkiai supažindinti su Jaunimo Metų programa, Jaunimo Petičija ir Jaunimo Kongreso rengimu. Veiksniai vienbalsiai pritarė programos vykdymui ir kvietė lietuvių visuomenę jaunimo darbus remti.

— Kaip vyksta Kongreso lėšų telkimas?

— Lėšų vajeaus pradžia labai gera, nors iki surinksim reikalingus 45,000 dolerių, dar reikės daug padirbėti. Vajus prasidėjo kovo mėnesį, jis tęsis per balandžio mėnesį, ir baigsis gegužės ir birželio mėnesiais. Didžiausias PLJK mecenatas yra JAV Lietuvių Studentų Sąjunga, atsiuntusi 1,000 dolerių!

— Kodėl niekur spaudo neskelbiama apie PLJ Kongreso paskaitininkus?

— Jaunimo Kongreso programos dalyviai yra šiuo metu kviečiami ir dar negauti atsakymai iš visų. Gavus visus atsakymus, jie tuoj bus paskelbti.

Laikas pasivyti ir pralenkti

JAUNIMO KONGRESO IŠLAIDOS

JAUNIMO KONGRESAS jau aprūpintas patalpomis: kovo 20 dieną Kongreso Komiteto pirmininkas su pačiu PLB pirmininku pasirašė sutartį, kad didžiausias Chicago — Conrad-Hilton — viešbutis, birželio gale ir liepos pradžioj taptų lietuvių jaunimo sąskrydžio namais. Sutartis sutvirtinta atitinkamos pinigų sumos įmokėjimu.

Ryšium su tuo iš kongreso komiteto patirta, kad kongreso sąmata išlaidų pusėj jau įvykdyta apie 13-15%, bet pajamų pusėj dar tik apie 8-9%. Kai iki kongreso beliko trys mėnesiai, suprantama, kad išlaidinė pusėj sąmatos vykdymas ima nebepakešti atidėliojimų. Tai verčia sukrusti visus linkinčius jaunimo kongresui pasisekimo: pasivyti ir pralenkti sąmatos vykdymą pajamų pusėj. Komitetas šiomis dienomis kreipiasi į visus žadėjusius kongresui paramą, taip pat ir visus, iš ko yra pagrindo tos paramos laukti, įsakmiai kviesdamas jau be jokių atidėliojimų išjudinti ne tik petičijos parąšų, bet ir lėšų telkimą pilnu greičiu.

Ta proga pranešama, kad Lietuvių Studentų Sąjunga jau įvykdė savo pažadą: jau įmokėjo tūkstantį dolerių, skirtą paremti paties tolimiausio — Naujosios Zelandijos — krašto lietuvių jaunimo atstovo atvykimui į kongresą. (ELTA)

nuo seniau ir Traviatoi pasirodė visoj savo didybėje. Tenka padėkoti ir jų dirigentams ir muzikams už tain didelį darbą ir įdėtą triūsą, o taip pat Oneros Choro vadovybei, suteikiant ne tik lietuviams, bet ir svetimtaučiams daug sielos džiaugsmo.

Algirdas Budreckas

DIRVOS NOVELĖS KONKURSAS

RANKRAŠČIAMS ĮTEIKTI DATA -- KOVO 31 D.

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės rankraštis privalo būti ne trumpesnis, kaip 16 standartinių mašinraščio puslapių spaudai, pralaidžiant vieną tarpą. Pageidaujama, kad novelė nebūtų ilgesnė, kaip 50 mašinraščio puslapių, tačiau toleruojamos išimtys, atsižvelgiant į novelės siužetą ir meninę vertę.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1966 metų kovo 31 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridedamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neatplėsti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui 250 dolerių premija bus įteikta 1966 m. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antrąją leidimu arba jos siužetu rašyti dramą, poemą ar romaną.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jų pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais nesikiama ir perkeliama į ateinančius metus. Tokiu atveju kitais metais premijuojamas dvi novelės, premijų suma 500 dol.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

MIELASIS SKAITYTOJAU:

Tegul neliaka ne vienos lietuviškos šeimos,
kuri neskaitytų bent vieno lietuviško laikraščio!

TO PASIEKSIME, KADA KIEKVIENAS SKAITYTOJAS TAPS
SAVO LAIKRAŠČIO PLATINTOJU.

Pasitarnausi savo pažįstamam ir Dirvai, jeigu
prikalbinsi jį užsisakyti Dirvą ir tai padarysi tuojau.

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

MŪSŲ BUITIES PANORAMA (2)

Būtų daugybė ir kitų, tarkime, smulkesnių temų. Atsiprašau, kur tau smulkesnių! Stambesnių ir svarbesnių, nes tai juk rodo mūsų veržimąsi į didžiąją politiką, į tarptautinę areną. "Avyždžiui..."

Mūsų City Councilmano Pralkaba... Per Vasario 16 iškilmes, per Lietuvių Dieną, per parapijos bazarą atsilankė garbingasis mūsų distrikto councilmanas ir malonėjo tarti gražų žodį lietuviams. Garbė mums ir didelis dėkui ponui councilmanui! Ir maždaž to, -- atsilanko į mūsų šventes ir minėjimus ne tik tokio masto politikai, bet ir assamblymenai, ir kongresmenai, ir senatoriai, ir dažniausia vis rinkiminiais metais. Ir pasako puikių prakalbų, o kai kuris tam momentui net kelis žodžius lietuviškai išmoka. Kartais atsitinka nelaimių. Kongresmanas sumaišo žodžius. Mat, tą dieną jo sąrašė buvo numatyta aplankyti kelių tautybių piktinikais. Gi visų nuodirdumu rinkikus pasveikina slovakiškai. O pasirodo, kad čia būta lietuvių...

Be abejo, įžymiųjų Amerikos politikų dalyvavimas mūsų pobūviuose ir įsigilinimas į mūsų reikalus yra, kaip sakoma, didelis dalykas. Nedaug mažesnės svarbos turėtų ir mūsų, kaip piliečių, dalyvavimas jų pobū-

viuose, jeigu tik ten susidaro sąlygos mūsų politikams įsiveržti. Įsigijame daugiau įžymių draugų, draugus įtaigojame. Bet liaukimės naiviai galvoti, kad šis dažniausia tik rinkiminių humoras turi daugiau, negu plunksnos svorio. Apdairiam politikui rūpėjo užsitikrinti daugiau liaudies simpatijų, įgyti populiarumo ir balsų, ir jis atėjo, ir kalbėjo, ir mus taip sakant pagerbė. Po išrinkimo jis dažniausia nutyla ir nebeprisipašomas ligi kitų rinkimų, gi po pralaimėjimo -- jis dingsta, kaip į vandenį.

Aš nedažnai visur sutinku su Draugo kultūrinio priedo kilniomis idėjom, bet vieną iš jų remčiau itin kietai. Tai atkreipimą dėmesio, kad mums pagaliau užtektų tiek kreipti dėmesio į mūsų baltus žvejojančius politikierius, kurie malonūs, kol reikia, ir dingsta, kai nebereikia. Susipažinimas, ryšių pagilinimas ir bendravimas su amerikiečiais rašytojais, žurnalistais, universitetų profesorais, mokslininkais, menininkais ir apamai kultūrininkais mūsų tikslams būtų šimteriopai vertingesnis ir pastovesnis, nes nesibaigtų su ta diena ar rinkiminiais mėnesiais. Bet kur tau užsimęgs toks nelengvai sumezgamas sąjūdis, kai mūsų vyriausieji išlaisvinimo sampratos broliai pabrėžtinai net

įstatymą išleidžia, jog -- "visų pirma tai politinė kova"!...

Lituanus ir Jaunųjų Akademikų Žygiai... Puikus lapkričio manifestacijos komitetas Liet. Nepriklausomybei atstatyti nors formaliai užsadarė, bet jo dvasia toliau liepsnoja. Ir jaunimo kongreso vadovai įsijungia plačion politinė veiklon. Daug naujų sumanymų, daug žygių priešakyje: nauja radijo programa, brošiūrų rašymas, kova per JAV Kongreso narius už Free Europe radijo transliacijų įsigijimą(!), peticijos, pakartotinas ir nuolatinis Jungtinių Tautų šturmavimas...

Tai vis didelė politika, -- o kad taip pradėjus nuo kiek mažesnės? Sakysim, sustiprinti Lituanus žurnalo turinį, dvasią ir lygį, kuris dabar skystėja ir daugiausia tebesilaiko senosios kartos įnašais. Patirštinti gilesniam savarankiškam studijom ar nors trumpais rašiniais, kurie įdomiai reprezentuoti ir bent anglosaksiškuose kraštuose našiau skleisti lietuvių politinę ir kultūrinę mintį.

Aukos Rezoliucijų Komitetui ir Vaikų Darželiui... Laikraščiuose su pasitenkinimu buvo pranešta, kad Los Angeles LE Apylinkė Rezoliucijų Komitetui paaugojo 75 dolerius. Kviečiamos ir kitos apylinkės panašiai pasielgti.

Labai puiku turėti vis naujus rezoliucijų pasiūlymus Kongrese ar kartais net gauti jo raštišką patikrinimą, kad saulė tikrai teka rytuose ir nusileidžia vakaruose. Aukos tokiame aukštam politiniam darbui būtų taurus gestas po to, kai kiekvienoje bendruomenės apylinkėje būtų įrengtas geras vaikų darželis su žaidimų ir mokymo priemonėmis, išplėstos šeštadieninės mokyklos su tinkamais mokytojais, dirbančiais ne tik už dyką pasiaukojimais, išiešti reikiami vadovėliai, jaunuočių lektūra ir tt.

Dar kartą Rezoliucijų Komitetas ir Pinigas... Niekas taip dažnai, vaizdingai ir fotografiškai nesikreipia į tautiečius aukų politinei veiklai palaikyti, kaip Rezoliucijų Komitetas. Tai girtinas darbotumas ir patvarumas, nors ne kiekvienas Komiteto formuluotų rezoliucijų punktus atlaikytų rimtesnę kritiką, ir visiškai šiuo laikotarpiu buvo ir tebėra beviltiškai nerealaus.

Ak, kad taip ta energija būtų naudojama, pvz., Jaltos susitarimų dvasiai reviduoti vystant stambią politinę akciją su visais rytu Europos kilmės amerikiečiais ir, nesaistant su partijom, su visais kitais amerikiečiais, kuriems prorusiška JAV politikos linija atrodo nepageidaujama. Ir vieton, kad mūsų visuomenė aukotų žiai bergždžiai Rezoliucijų Komiteto politinei akcijai, ar ne geriau būtų, jei komitetas "visomis jėgomis" mėgintų išgauti Amerikos kasmetinę pašalpą ar bent paskolą po milijoną ar daugiau dolerių eilei labai svarbių ir abiem pusėm naudingų darbų atlikti. Platoniška simpatija protarpiais maloni, bet rimtam darbui būtinas daug kietesnis pagrindas.

Na, o kad taip dar truputį mūsų pačių jauno lietuviško maišto dvasios...

Ką pirmiausia šturmuoti?... Vis labiau įeina madon, vis dažniau girdėti žinias, kad lietuviškasis jaunimas, kartą pradėjęs, ir toliau ruošysis šturmuoti Jungtines Tautas, idant jos vienu ar kitu būdu išskeltų Lietuvos išlaisvinimo bylą dienos aikštėn. Baisiai gaila, bet privatus asmenys kolkas tikrai negali ir negalės tokių bylų išskelti, nei kitų valstybių ambasadorius ligi tiek priversti. Didžiausias laimėjimas tegali būti tas, kad gal toks šturmavimas vieną dieną atkreips didžiosios spaudos dėmesį ir bus fotoreporterių pamatyti. Ir tuo viskas pasibaigs, be jokių kitokių pėdsakų.

Kol pradėsim šturmuoti Jungtines Tautas, gal pirmiau truputį pasipauškim ir apsitvarkym savo tarpe. Pirmiausia, aptvarkym mūsų Jungtines Parti-

Dabar Lietuvoj gyvenančios grafikės Albinos Makūnaitės medžio raizgins "Linų daina".

LIETUVOS DAILININKŲ DARBUOS STIPRUS TAUTINIS, SILPNAS REVOLIUCINIS PRADAS

Ne dailininkai, ne meno kritikai, o Tiesos publicistai (Povilaitis, Sniukas) ėmėsi ginti socialistinį realizmą nuo Lietuvos (net ir Maskvos) kultūriniuose sluoksniuose vis dažniau pasirodančių abejotimų jo nepaaimomu vertingumu. To uždavinio žurnalistai ėmėsi pasigelbėdami poros svetimų meno kritikų nuomonėmis apie Baltijos kraštų dailininkų kūrinį parodą Maskvoj.

Kadangi į parodas kaip Vilnių, taip Maskvoj vargiai tegali patekti nuo to socrealizmo nutolę kūriniai, tai visų baltiečių dailininkų parodoj, suprantama nebuvo kūrinių aiškiai su-

sikertančių su socialistiniu ar bent paprastu realizmu. Bet rusas menotyrininkas V. Tolstojus Maskvoj išsitarė, kad baltiečių dailė sušidedanti iš trijų ryškių tautinių mokyklų (jie ten sako "nacionalinių"). Ir ten buvęs Rytų Vokietijos dailininkų sąjungos sekretoriaus pavaduotojas W. Westermannas pastebėjęs, kad baltiečių paroda atskleidžianti jų tautų sielą bei pasirinktą istorinį kelią.

Tuos išsitarimus pasigavę, Tiesos žurnalistai taria, kad tai "duoda daug neatremiamų argumentų socialistinio realizmo metodo naudai, kurį, pagal nusistovėjusią tradiciją, buržuaziniai estetai vis tebesistengia charakterizuoti kaip kūrybos suniveliavimo, utilitarizmo metodą"...

Są laiką atrodė, kad senojo prieškarinio Lietuvos sodžiaus gamtą, interesus ir žemdirbių sielą, o taipgi jų ateities aspiracijas daug ryškiau, tikčiau ir iškalbingiau išreiškia mano jaunų dienų draugas dailininkas Antanas Rukštelė. Savo drobių gubomis, lietuvaitem rūtų darželiuose, geltonuojančių kviečių laukais, intymiais galaulauki takeliais, šiaudinių stogų samantom bakožem, pakelėse kryžiais su liūdinčiu Rūpintojėliu... Vienas prieš visus, vienas už didelę partiją, vienas daugiau už visą partiją! O tačiau kiek žinau, jis nėra ir niekad nebuvo Ūkininkų Partijos narys.

Tad kratas pradą: Sidzikausko politinis, ar Rukštelės kultūrinis geriau ir tiksliau atstovauja senųjų lietuvių tautos ūkininkų valią?

Pagaliau, užbaigai gal tikty kiek rimtesnė tema.

Ūkininkų Partija ir Rukštelė... Vlike pokario metais atstovaujama Ūkininkų Partija, kuriai sumaniai vadovauja V. Sidzikauskas, sakoma, dabar nėra labai gausi, susidedanti vos iš kelių narių. Ir tai nenuostabu, nes Lietuvoje laisvi ūkininkai buvo sunaikinti, visi žemdirbiai pavesti kolchozininkais ir sochozininkais. Gi politiniai emigrantai užsieniuose labai negausiai šturmuoja žemės ūkį, nebent šen ten prie tabokos farmų. Kai dėl to Ūkininkų Partijos konkreti programa mums daugeliui pasidarė gana nebeaiški, tai kyla klausimas, į kurį, žinoma, kompetentingai atsakyti galėtų tik P. Stravinskis: kuo ir kaip puspenkto nario Ūkininkų Partija atstovauja ir vykdo Lietuvos politinę mintį?

Kadangi iš partijos pirmininko prakalbų autentiško Lietuvos žemdirbių minties atstovavimo, jau nekalbant apie vykdymą, kažkaip nelabai matyti, tai man vi-

LIETUVIŠKOS KNYGOS, PLOKŠTELĖS, MEDŽIO DROŽINIAI, AUDINIAI, GINTARAS

ir įvairios kitos importuotos dovanos!

Visa tai galite įsigyti, atvykę į naujai atidarytą DIRVOS krautuvę, 6907 Superior Ave.

Krautuvė atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak., šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. p. p.

EGLĖS PASAKA VILNIAUS KINO TEATRE

Vilniuje jau rodomas pirmas spalvinis plačiakraninis ("cinemascope") lietuvių filmas-baletas "Eglė žalčių karalienė", muz. Ed. Balsio, choreografija V. Grivicko. Kritika filmą vadina — Legendos tęsinys. (ELTA)

LIETUVIŠKAS PLOKŠTELES GALITE ĮSIGYTI AR UŽSISAKYTI PAŠTU PER DIRVĄ.

DAINOS, D. Lapinsko komp., įdainuotos A. Stempužienės	
HI-FI	\$6.00
STEREO	\$7.00
CLEVELANDO VYRŲ OKTETAS —	
HI-FI	\$6.00
DAIŲ IR ARIJŲ REČITALIS, įdainavo sol. J. Vaznelis	
HI-FI	\$5.00
LIETUVIŲ IR KITŲ KOMPOZITORIŲ DAINOS —	
įdainavo B. B. Valterienė	
HI-FI	\$5.00
LIET. MENO ANSAMBLIS DAINAVA —	
Kalėdinių giesmių rinkinys	
HI-FI	\$5.00
O RAMUNĖLE PASAKYK — B. Tamošiūnienė	
populiari muzika	
HI-FI	\$6.00
POEZIJA — A. Gustaitis ir St. Santvaras	
HI-FI	\$5.00
AR PAMENI — Vanda Stankus pop. muzika ir dainos	
HI-FI	\$5.00
SUTEMŲ GARSAI — Vanda Stankus	
HI-FI	\$5.00
STEREO	\$6.00
PAVERGTOS TĖVYNĖS MUZIKA — Nr. 1 ir Nr. 2	
HI-FI	\$5.00
AR ŽINAI TĄ ŠALĮ — įdainavo sol. Roma Mastienė	
HI-FI	\$5.00
DAINUOJAME SU LIONE — L. Juodytės	
liet. dainų rinkinys	
HI-FI	\$5.00
LIONĖ JUODIS AT TOWNHALL — Dainos ir arijos	
įdainuotos L. Juodytės 5 kalbomis	
HI-FI	\$5.00
DAINOS IŠ LIETUVOS — sol. L. Juodytė ir	
RŪTOS Ansamblis	
HI-FI	\$4.00
STEREO	\$5.00
DAIŲ IR OPERŲ RINKINYS —	
HI-FI	\$5.25
BOSTONO LIETUVIŲ MISRUS CHORAS —	
HI-FI	\$4.25
ALICE STEPHENS SINGERS —	
lietuviškų dainų rinkinys	
HI-FI	\$4.95
LINKSMIEJI BROLIAI — J. Petrauskas, K. Dineika	
ir kt. humoro ir muzikos rinkinys	
HI-FI	\$5.00

Visa eilė trumpo grojimo liet. dainų ir muzikos plokštelių nuo \$1.75 iki \$2.25. Siuskite savo pageidavimus, nes sąrašas per ilgas skelbimui.

Siųsdami užsakymą paštu pridėkite prie plokštelės kainos 25 c. pašto ir persiuntimo išlaidoms.

Užsakymus su čekiu ar pašto perlaida siųskite šiuo adresu:

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

KAZIMIERO ŽOROMSKIO ABSTRAKTAI BOSTONE

ST. SANTVARAS

Mažai iš anksto tegrasinta, gausių ir stambių parengimų tiesiog užrėkta, kovo 13 d. Bostone, ALT S-gos namuose, buvo atidaryta dail. Kaz. Žoromskio abstraktinės tapybos darbų paroda. Parodos rengimu rūpinosi Liet. Studentų Sąjungos Bostono sk. valdyba, kurios pirmininkas šiame yra veiklus ir energingas stud. Algis Lapšys. Jis tarė ir įžanginį parodos atidarymo žodį. Paroda lankytojams buvo atidara visą savaitę ir uždaryta tik kovo 20 d. po pietų.

Paprastai ir trumpai yra sakoma, kad dailė tai dailusis menas, kurio dalykas yra grožio vaizdavimas. Tačiau kas yra tas "grožio vaizdavimas"? Čia ir prasideda įvairių aiškinimų ir aptarimų painiava, įvairių pažiūrų ir skonių susikryžavimai, net atskirų dailės meno srovių tarpusavio kovą ir nesutarimai.

Ką mes nūdien vadinam poezija, tas senovės graikams buvo kūryba. Atseit, poezija ar kūryba yra ir dailės menas, tiesiog galin-gom asmenybėm pasireiš-kes ir toj pačioj senovinėj Graikijoje. Dr. Ant. Maceina, žinomas mūsų filosofas, apie kūrybą taip pasisako: "Ir esminis žmogaus gyvenimas, ir visa žmonijos istorija yra vienas didžiulis ir nuolatinis kūrybinis vyk-smas, kaip laisvės ir žmo-giškosios didybės ženklas".

Be abejonės, tai jau pla-tesnis ir gilesnis žvilgsnis į žmogaus kūrybines pastan-gas. Tas pastangas, kurios aprėpia ne tik mokslą ir me-ną, bet ir ūkio gėrybes, ir visa tai, kas telpa žody "ci-vilizacija".

Kai kuriuo požiūriu mes gyvenam nepaprastai įdo-mų ir kūrybingą amžių. Jei-gu mūsų tėvų kai kas jau nestebintų, nes apsta pa-žangos jie matė savo aki-mis, tai mūsų seneliai ir proseneliai, jei pajęgtų at-sikelti ir pamatyti spraus-minius lėktuvus, į kitus dangaus kūnus šaunančias raketas, atomine jėga va-romus povandenio laivus — veikliausia, jie griebtųsi už galvos ir saktų, jog visa tai yra šėtono išradimai...

Nepaisydamas tos civili-zacinės pažangos, pats žmogus iš "užburto rato" nepajėgia išsokti, tiesiog nelaimė, kad tame pažangos triumfe žmogaus dvasia dar vis nesugeba išsivaduoti iš hipokrizijos, iš veidmainin-gumo, stačiai iš barbaro kiauto. Argi tiesa būtų, kad

"žmogus yra neužbaigta ir savo rūšies tipo neužbaigia ma būtybė"? Paul Sartre, prancūzų egzistencialistas, sako, kad žmogus istorijos eigoje susikuria save, vadinasi, koks ir kaip jis yra, tai įvykdo tik jis pats savo jėgom.

Toks teigimas, nors ir be-dieviško mastytojo tartas, lyg leistų daryti prielaidą, kad ir žmogaus siela nėra trukdoma prašvisti kilnes-ne, giedresne ir gal net die-viškesne ugnim. Deja, tech-nikos meno pažangos am-žiuje maža tėra ženklų, kad žmogus stengtųsi ir savo dvasia aukščiau pakilti. Ideologijų susikryžavim o sąmyšiai, baimė ar nenoras pasipriešinti melui ir netei-singumui, pasimetimas pa-čiame savy — berods, yra net ryškesni reiškiniai mū-sų laiko žmogaus gyvenime.

Kūryba yra plati, gili ir nelengva aptariama sąvoka. Ji yra ne tik žmogaus, bet ir visatos Kūrėjo žodis, jo amžių amžius trunkančio veikimo aptarimas. Ir skir-tumas tarp Dievo ir žmo-gaus kūrybos yra esminis, visai netapatus. Dievas kū-ria be medžiagos, tik tavo žodžiu, o žmogus savo kū-ryboje vartoja jau buvusią medžiagą, jis "kuria daiktą naują tik jo paties atžvil-giu". Todėl žmogaus kūry-ba absoliutinio naujumo ne-turi; veikiau ji turi tik iš buvusios ar esančios me-džiagos sukurtas naujas formas, naujus vienokio ar kitokio dvasinio polekio pa-vidalus.

Ant. Maceina taria, kad "kurti gali tik laisvas pa-daras", nes laisvė pozityvia prasme ir pozity-via reikšmė yra kūryba".

Idealo plotmėj tokis tei-gimas yra teisingas. Tačiau ar žmogus-kūrėjas amžių ūkanose ir mūsų laiko švie-soj turėjo ir turi pilnutinę laisvę? Vargu galėtumėm šia prasme tam teigimui duoti teigiamą atsakymą! Kaip žinom, ir amžių eigoj, ir mūsų dienom bent menų kūrėjai tos laisvės perdaug neturėjo.

Nesigilindami į praeitį, žvilgtirkim tik į nūdienos kūrybinės laisvės paveiks-lą, kuriame dominuoja du kraštutinumai, abu, kaip oficialiai skelbiama, tarp-s tą kūrybinę laisvę! Vienas iš jų yra kūrėjui prievarta primestas "socialistinis re-alizmas", o antras — ko-merciniam pradui pajungta

maža. Nėra abejonės, vie-noj ir antroj pusėj, ypač laisvojo pasaulio pusėj, yra meno kūrėjų, kurie nepasi-duoda diktatui, nes "kurti gali tik laisvas padaras". Betgi žinom, kas net šiomis dienomis atsitinka tiems, kurie neina koja kojon su "socialistiniu realizmu", ži-nom ir tai, kad ne mados kūrėjui yra labai sunku ir Vakarų pasauly.

Nėra abejonės, laisvė yra kūrybos sąlyga. Kuris nors įsikišimas į kūrėjo sąžinę yra tos laisvės naikinimas. Deja, kaip dabarties ženklai rodo, tuo tarpu ir laisvė tebėra tik siekiamų idealų sferoj.

Antra vertus, ar kūrėjas, tos laisvės siekiantis, yra tikram savo kely? Jei apla-mai šių dienų žmogaus sie-loj apčiuopiam sąmyšį ir pasimetimą, tai juk didžiai nelengva to išvengti ir vie-no ar kito meno kūrėjui. Bendras vaizdas menų pa-sauly dabar yra toks: atsi-sakymas, dažnu atveju aro-gantus atsisakymas, nuo vi-so to, kas amžių ligoj buvo atrasta ir išstobulinta, kas dar vakar buvo gėris ir gro-žis. To "atsisakymo nuo se-nojo svieto" rasim dailės mene, grožinėj literatūroj, muzikoj, teatre ir architek-tūroj. Tuo tarpu, pvz., kiek vargo ir kankinosi renesan-so dailės meistrai, kol paži-no žmogaus anatomiją, kol sugebėjo žvilgterti į žmo-gaus vidų, kol apvaldė gam-tos stichiją savo drobėse! Nemažiau kūrybinių kančių išgyveno rašytojai, kompo-zitoriai, režisieriai, akto-riai ir architektai, kol pajė-gė išreikšti tai, kas iki šiol yra vadinama menine tiesa.

Tvirtai ir aiškiai pasisa-kydamas už kūrybos lais-vę, bet, savo akim regėda-mas nemaža to, kas dedasi šio laiko menų pasauly, aš drįstu kelti tokį paradok-salų klausimą: ar tas nusi-grįžimas nuo išgyventų, iš-tobulintų ir išdailintų vie-no ar kito meno formų, ar tas nyris į chaosą nėra žmogaus pastanga viską užmiršti, kad vėl pra-lėgtų amžiai, kol kurianty-sis "atras" tai, ką jau prieš amžius proseneliai buvo at-radę ir gerokai išstobulinę? Ateina išsikovimo amžiai, tą juk liudija ir kultūros istorija. Kiek laiko prabėgo nuo graikų antikos iki to męto, kai Donatello, Miche-langelo ir kt. pradėjo "sem-tis stiprybės" iš senovės di-džiųjų meno meistrų? Iš tikro, gal ir tiesa, kad "žmo-

Po sėkmingo D. Lapinsko koncerto Bostone, kompo-zitorius su solistėmis ir koncerto organizatoriais. Iš kai-rės: Paulius Žygas, Česlovas Mickūnas, komp. Darius La-pinskas, pianistė Aldona Kepalaitė, St. Santvaras, A. Griauzdė, J. Kapočius, Ant. Gustaitis, solistė Aldona Stempužienė, J. Rasys, E. Cibas ir A. Gustaitienė.

B. Kerbelienės nuotrauka

Iz. Vasyliūno sonatų vakaras

Kovo 15 d. vakare, Jor-dan Hall'e, vadinasi, šio-kią dieną, smuikininkas Iz. Va-syliūnas su sūnum Vyteniu M. Vasyliūnu surengė smui-ko sonatų koncertą. Tą jis daro kelinti metai iš eilės, tad jau turi nemenką būrį savo gerbėjų ir parengimo lankytojų. Šį kartą salėj bu-vo dar daugiau užimtų kė-džiū, kas turėtų reikšti, kad Vasyliūnų skelbiamas me-nas turi savo reikšmę ir meninį svorį.

Smuikavimo menas ir smuiko muzika plačiam pa-sauly yra labai mėgiami menai. Galima sakyti, kad smuikas, XVI a. gavęs da-bartinį savo pavidalą, iki šiol nesirengia nuo scenos nužengti. Smuikuoja vir-tuozai, smuikuoja geri mu-zikai, smuikuoja ir mėgė-jai. Iz. Vasyliūnas, nesigau-dydamas išpuosuliu ir dirbti-nių aktorijos pozų (kuo dažnai klausytojai yra pa-perkami), stengiasi į smui-kuojamą veikalą įsijausti, scenoj laikosi ramiai, nors nestingia jam sudvasinto orumo.

Kiekvienam muzikui — instrumentalistui yra labai svarbu turėti gerą savo me-no padargą. Deja, tie yra nepigūs, o ypačiai smuikai. Iz. Vasyliūnas mūsųose yra pažįstamas gal ne tiek kaip smuikinkas. Anksčiau girdėtuose koncertuose, ypač žemos metu rengtuose, kol jo muzikos instru-mentas sušildavo, kartais darydavosi įspūdis, kad Va-syliūnas net ta savo stip-rybe nepakankamai stipriai žaidžia — vis girdėdavosi kažkoks užkimimas, kaž-koks duslumas. Šiame kon-certe buvo nelengva Iz. Va-syliūną atpažinti — vėl jo smuikavimo tonas buvo grynas ir lakus, vėl smui-kas dainavo įvairiom ir gau-siom savo stygų spalvom, nes... šį kartą mūsų vio-linistui Blair'o muzikos na-mai Bostone išnuomojo Ve-necijos Sanctus Serapkinio 1742 m. gamintą smuiką. Ak, tie italai, jų ir šioj sri-

ty nepajėgia įveikti net mo-derni muzikos padargų ga-minimo pramonė!

Vasyliūnų koncertą sudarė trys smuiko sonatos — W. A. Mozarto Sonata Nr. 14 K 570, J. Brahms'o Sonata op. 78 ir Juliaus Gaidelio Sonata E-moll, sukurta 1951 m. Bostone.

W. A. Mozarto muzikinė kūryba dažnu atveju yra giedri ir žaisminga. Jo So-nata Nr. 14 buvo parašyta fortepiui, tik vėliau gal paties Mozarto, o gal ir kie-no kito buvo prijungta ir smuiko partija. Nors toji partija yra daili ir graci-n-ga, nors ji buvo Iz. Vasy-liūno subtiliai pasmuikuota, vis dėlto šioj Mozarto So-natoj dominuoja fortepio-nas. Tas gerai, nes savo įautriu ir geru skambiniu-čia galėjo daugiau pasi-reikšti Vytenis M. Vasyliū-nas.

Johanno Brahms'o So-na-ta op. 78 yra melodingas ir lyrizmo persunktas kūri-nys, bet iš smuikininko rei-ka-laujamas daugiau vidinio karščio ir techninio pajė-gumo. Abu Vasyliūnai, ku-rių uždaviniai čia buvo be-veik tolygūs, Brahms'o vei-kalą atliko nuotaikingai, švariai, klausytojų tarpe sudarydami malonų įspūdį.

Julius Gaidelis šiame koncerte atstovavo nuosai-kųjį muzikinį modernizma. Jo Sonata E-moll, pagrįsta lietuvių liaudies dainų me-lodijom, yra kupina dram-i-nės įtampos, ypačiai stipri savo išraiška ir forma. Nors jos antroji dalis — Lento — yra daugiau dainuojan-ti, sodriu melodingumu persunkta, bet ir čia įstier-pia Vivace — ta nerimstan-ti kūrėjo dvasia. Allegro, sonatos paskutinė dalis, vėl yra judri ir dramiška. Iš viso, Jul. Gaidelio smuiko Sonata E-moll tai stipraus virtuozinio polėkio kūrinys, sonatų vakare sudaręs kul-minacijos viršūnę. Iz. Va-syliūnas ir Vyt. M. Vasy-liūnas Gaidelio kūrinį buvo rūpestingai parengę, virtuo-ziniam aukšty jis praskam-bėjo ir šiame koncerte. Šia proga salėj esanti sonatos autorių komp. Jul. Gaidelį klausytojai pasveikino ilgais ir nuoširdžiais ploji-mais, žinoma, tuo pačiu dė-kodami ir to veikalo inter-pretatoriams Vasyliūnams.

St. S.

Galgi tautinės kultūros pradas, kurio prasmę ir reikšmę vėliausiose savo Akimirkoose taip efektingai iškėlė Bronys Raila, ilgai-niui ir susilauks pergalės dienu...

LSS Bostono sk. valdy-ba, vadovaujama Algio Lap-šio, surengusi dail. Kaz. Žoromskio kūrinų parodą, atliko sveikintiną ir pagir-tiną darbą.

• Vak. Vokietijos vyriau-sybė suteikė 5 metams 90 mil. dol. kreditą R. Kinijai, pinigus panaudojant naujai liejyklai statyti.

K. ŽOROMSKIS

Pauza (aliejus)

JAU DABAR REZERVUOKITE BALIUJE VIETĄ!
Š. M. GEGUŽĖS 7 D., ŠEŠTADIENĮ, ĮVYKS

DIRVOS AUKSINĖS SUKAKTIES BALIUS

puošnioje Clevelando Pick-Carter
viešbučio Crystal Ballroom salėje.

Mening programą išpildys: *solistė Aldona Stempužienė*
ir muzikas Darius Lapinskas

Šokiams gros MELODY BAND orkestras. Bus coctailiai ir prie stalų patiekama vakarienė su šampanu. Bilieto kaina asmeniui 10 dolerių. Bilietus jau galima įsigyti Dirvoje, arba užsisakyti laišku, pridedant čekį ar pašto perlaidą ir nurodant kiek vietų užsisakoma. Vietas prašome rezervuoti ne vėliau **balandžio 20 d.**

DIRVA, 6907 Superior Avenue
Cleveland, Ohio 44103
Telefonas: 431-6344

Vaidžiai iš Kaziuko mugės

Kaziuko mugė Bostone

Mugė, kaip ir didžiuliai atleidimai, nekasdien būna. Užtatai reikia jai tinkamai pasiruošti. Juk prigarmės margojo svietelio iš arti ir toli, didelių ir mažų, smalsuolių ir vertelgų. Kiekvienas savo rūpestėlių skatinamas, savo laimūžės vedinas kovo 6 jau nuo ankstyvo ryto plačiais dundančiais vieškeliais ir siaurais arimų keliais traukė į So. Bostono Lietuvių piliečių draugijos didžiulę salę, tiesė stalus, statė pašiūres, dangstė drobėmis ir šiaudiniiais stogais, krovė, rikavo turimas gerybes, puošė, gražino, kad patraukus praeivio akį, suminkštintus kietą ranką.

Il val. 45 min. Baltijos tunto tuntininkė s. Ina Nenortienė, tarusi trumpą įžangos žodį, pakviečia Baltijos ir Žalgirio tuntu tėvų komitetą pirmininką inž. J. Čerešką atidaryti mugę.

Pirmininkas ragina skautus es veržtis pirmyn į šviesą ir tiesą, nepavargti, nesustoti... Tai mugės atidarymo iškilnių neatiskiriamoji programos dalis. Ji vyksta prie didžiųjų vartų, po užrašų: Sveiki atvykę į 13-tą Vilniaus Kaziuko Mugę.

Kairėje prie durų skautiškų ženklų ir vadovėlių stalas. Virš jų didžiulė bonka smulkių pinigų, beveik išimtinai varinių centų, tik kur-ne-kur įsiterpęs dešimtukas. Mokėk kvoterį, rašyk pavardę ir sumą. Atspėsi (bent artimiausias) -- bonka su visu turiniu tavo.

Už stalo laimės ratas.
 -- Vis sukus ratukas, neša laimę kiekvienam... Kai sustos sužinos, kas tas laimingiausias...
 -- Šaukia Romas Bričkus "profesionalo" monelinko įgudimu. Ir "Ratukas" apstotas keliom eilėm...

Paėjus toliau -- švilpukai, puslės, piešti ir iš spalvotos gumelės sudėlioti paveikslėliai, ir daugel kitokių smulkių daiktelių. Tai vilkiukų gūžta. Už jų medžio dirbiniai: vyrai, dežutės, lėkštės, nameliai ir kitoki dirbinėliai Kestučio draugovės vyrų. Netoliese -- "Šaudymo aikštė".

Dešinėje -- moterų pasaulis. Čia laimėjimų stalai. Šalia šiaudinė bakūžė, labai turtinga moterų rankdarbiais. Tai skautiškų židinio pastogė.

Toliau vyr. skautiškų Kražantės d-vės keramikos dirbiniai. Pačių pagaminti. Gėlių vazos išpuoštos gėlėmis, kviečių varpomis, net ir labai patrauklios. Už jų Lakštingalų siuvinėliai, nerinėliai, juostos ir daugel kitokių. Jas seka Bitės odos dirbiniai ir pagaliau paukštytės su vabalėliais iš kriauklelių pagamintais ir visokiais žiogeliais.

O kas galėtų pamiršti mamų sužinos, kas tas laimingiausias...
 -- Šaukia Romas Bričkus "profesionalo" monelinko įgudimu. Ir "Ratukas" apstotas keliom eilėm...

Paėjus toliau -- švilpukai, puslės, piešti ir iš spalvotos gumelės sudėlioti paveikslėliai, ir daugel kitokių smulkių daiktelių. Tai vilkiukų gūžta. Už jų medžio dirbiniai: vyrai, dežutės, lėkštės, nameliai ir kitoki dirbinėliai Kestučio draugovės vyrų. Netoliese -- "Šaudymo aikštė".

Dešinėje -- moterų pasaulis. Čia laimėjimų stalai. Šalia šiaudinė bakūžė, labai turtinga moterų rankdarbiais. Tai skautiškų židinio pastogė.

va Kleinaitė ir Rimvydas Veitas), laputė (voveruška - Vilija Eikinaite), umedės (Asta Danasaitė ir Nijolė Ivaškaitė), ruduokė (Rita Čereškaitė), musmirė (Eglė Subatyte), paliepės (Ramunė Cibaitė), raudonikiai (Bačiulis Jonas, Rimas Veitas, Edmundas Leveckis, Linas Vasy, Rimas Ambraziejus), vabaliukai (Artūnas Šimkus ir Dalius Kleinas), peteliškės (Daiva Veitaitė, Rada Veitaitė ir Lina Šimkutė), zūikis (Tomas Rasy) voveraitė (Daiva Grinkaitė), žvirblis (Andrius Balta). Taurelių nešėjos (Sigitą Bacevičiūtė ir Dalia Treinytė), smuikininkės Milda Dažytė ir Danutė Paliulytė.

Gražus vaidinimėlis parengtas Kalvaitienės, talkinant studentei skautei Giedrei Karosaiti labai gražiai pasirodė ir pradžiugino ne tik tėvelius su mamytėmis, bet

ir labai gausiai susirinkusius bostoniečius.

Be šio trumpo vaidinimėlio dar buvo leista laimėjimui siuvama mašina, kurią laimėjo Konstancija Vasiliauskienė iš So. Bostono, radio aparatas -- Barulis iš Brocktono ir elektrinis laikytuvas laimėtas Rudžiu no iš W. Roxbury, visi Mass.

Kasmet Bostone skautų rengiama Kaziuko mugė jau tęjo į įprotį ir sutraukia gausiai publikos.

(sg)

SPORTO ŽINIOS

• Hamiltono gimnazijų krepšinio pirmenybės laimėjo Katedros vyrai, kurių eilėse geriausiai žaidė Vytautas Beniusis. Vietos dienraštis The Hamilton

spectator patalpino jo nuotrauką net du kartus, kadangi jis buvo išrinktas į Hamiltono gimnazijų rinktinę. Jaunių grupėje taip pat nugalėtojų išėjo Katedra, kurios eilėse žaidė Vaidis ir Butkevičius, o pralaimėtojų grupėje geriausių žaidėjų buvo Vytas Orlickas.

• Vankuveryje susiorganizavo lietuviai sachmatininkai.

• Hamiltono McMaster universiteto krepšinio komandoje žaidžia V. Stanikas. K. B.

HELP WANTED MALE

PRESS BRAKE SETUP MAN AND OPERATE AT TIMES. MUST HOLD CLOSE TOLERANCES FROM DRAWINGS FOR CHASSIS, CABINETS, PANELS & BRACKETS. GOOD OPPTY & FREE MEDICAL HOSP. PLAN.

ARROW METAL FABRICATORS
191 MT PLEASANT AVE.,
NEWARK, N. J.
201 — 485-6076

(32-38)

MACHINE REPAIRMEN

All around pipe fitting
Electrical
Mechanical
Plant Engineer Potential
for right man
Salary Open

ENGINEERED HEAT TREAT

31271 Stephenson Hwy.
313 — 566-4790

(35-37)

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

HELP WANTED MALE

TOOL MAKERS
TOOL ROOM
MACHINISTS

If you prefer day or night work. We have both openings. Steady work. Plenty of overtime, high hourly rate. Pension plan & paid holidays.

TOOL & GAGES
INC.

3112 E. 63 St.
Cleveland, Ohio

(Go E. 55th St. to Truscon
Approximately 1/2 Mile North
of E. 55th St. & Broadway)
(33-36)

MACHINISTS

THE
CLEVELAND
PNEUMATIC
Tool Co.

3784 E. 78 St.
341-1700

A Subsidiary of
PNEUMO-DYNAMICS
Corp.

MACHINISTS
TO WORK ON
AERO SPACE
MISSILE and
Aircraft ComponentsKELLER-
HYDROTEL

Contouring and profiling
Machines

HORIZONTAL
BORING
MILLSTURRET
LATHESGAP TURRET
LATHESENGINE
LATHESMILLING
MACHINESRADIAL
DRILLSNUMERICAL
CONTROLLED
MACHINES

GAUSITE GERA VALANDINI
ATLYGINIMĄ IR VISUS PRIEDUS

Interviewing Hours
8:15 A.M. to 5 P.M.
OR CALL
341-1700

for an interview convenient
for you.

An Equal Opportunity Employer
(36-37)

MAINTENANCE
MECHANIC

All phases of factory main-
tenance, 10 years experi-
ence required, day shift,
company fringe benefits.
For appointment call Mr.
Greenawalt, 481-5900.

MACHINIST

Permanent opening for experienced
man. Must be skilled in precision
operation of shop machines. Be able
to work from blue prints, drawings
and sketches. Use measuring devices
and make own set up. Base hourly
rates, \$3.17 plus excellent fringe ben-
efits. Contract Personnel Manager

International Salt Co.

216 — 651-7200

An Equal Opportunity Employer
(34-38)

CLEVELAND
IR APYLINKĖSE

• Vysk. M. Valančiaus li-
tuanistinės mokyklos Tėvų
Komitetas, besirūpindamas
mokyklos išlaikimu, ruošia
du parengimus mokyklai
paremti.

Š. m. balandžio mėn. 3 d.,
sekmadienį, 3 val. po pietų
šv. Jurgio parapijos salėje
įvyks "Aukuro" ansamblio
metinis koncertas. Ansam-
blis kruopščiai ruošiasi Dai-
nų šventei Chicagoje ir tu-
ri paruošęs naują progra-
mą. Ansamblui vadovauja
komp. A. Mikulskis. "Au-

kuras" jau turi 20 kankli-
ninkių grupę, kuriai vado-
vauja O. Mikulskienė.

Š. m. balandžio mėn. 16
d., šeštadienį, šv. Jurgio
parapijos salėje ruošiamas
pavasario balius. Programą
išpildys vyresnioji tautinių
šokių grupė, kuriai vado-
vauja L. Sagys, talkinamas
A. Raulinaitienės. Grupė
pasirodys su specialiai ba-
liui paruoštais naujais šo-
kais.

Tėvų Komitetas tiki, kad
visuomenė gausiai atsilan-
kys į šiuos parengimus ir
prisidės prie lietuviškos
mokyklos išlaikymo.

• Society National Bank
yra sponsorium įdomios te-
levizijos prgramos. Bala-
ndžio 1 d., 7:30 val. vak. per
WEWS stotį bus rodomas
specialus filmas "The Epic
of Flight", kuriame giliu

įžvalgumu matysite žmo-
naus istorinius laimėjimus
erdvei užkariauti.

• Clevelando Balfio sky-
rius, balandžio mėn. 3 d.,
11:30 val. šv. Jurgio para-
pijos salėje šaukia metinį
susirinkimą.

Dienotvarkė: praeitų me-
tų veiklos apyskaita, nau-
jos valdybos ir revizijos ko-
misijos rinkimai ir einamie-
ji reikalai.

Visi kviečiami dalyvauti.
Sk. Valdyba

• Clevelando lietuvių au-
kavusių Balfui skelbtuose
sąrašuose per klaidą praei-
sta: Mykolas Smelstoriū-
s 7 dol., Vincas Juodvalkis,
Sen. 5 dol.

Atsiprašom!

Balfio skyr. valdyba

• Harlem Globetrotten
krepšinio komanda viešės
Clevelande ir sekmadienį,
balandžio 3 d., 7 val. vak.
turės savo aukštos klasės
parodomąsias rungtynes su
Washington Generals ko-
mada.

Rungtynes papildys savo
programa Slovakų tautinių
šokių grupė, specialiai iš-
kviesta iš Bratislavos.

Rungtynės įvyks Areno-
je, 3717 Euclid Ave.

Biliety kainos nuo 3.50
iki 2 dol. ir juos galima jau
iš anksto užsisakyti Are-
nos kasoje ar Richman's
krautuvėje, 736 Euclid Ave.

• Ar turėsime pakanka-
mai pajamų išėję į pensiją?
Norėdami sužinoti galimy-
bes kaip padidinti savo pa-
jamas senatvėje skambin-
kite V. Giedraičiui telefonu
944-6835.

WOMEN WANTED for
house work. Every day.
Phone: 321-2068.

(35-36)

1961 OLDS.

SUPER 88

4 DR. HARDDTOP

FULL POWER

Driven low mileage byt its
one careful owner immacu-
late throughout.

WILL SACRIFICE.
CH 1-0161

(36-38)

CLEVELANDO PARENGIMŲ
KALENDORIUS

BALANDŽIO 3 D. Aukuro an-
samblio metinis koncertas.

BALANDŽIO 16 D. Vysk. Va-
lančiaus mokyklos abiturientų, tē-
vų ir rėmėjų balius.

BALANDŽIO 17 D. Margučių
ridinėjimas, Ruošia Vysk. Va-
lančiaus mokykla.

BALANDŽIO 17 D. dail. V. Ra-
to (iš Australijos) ir skulpt. V.
Raulinaičio parodos atidarymas.

BALANDŽIO 23 D. PLB spe-
cialus parengimas.

BALANDŽIO 24 d. Kun. A. Gol-
dikovskio sidabrinis jubiliejus
šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 1 D. Clevelando atei-
tininkų šeimos šventė.

GEGUŽĖS 1 D. Motinos Dienos
minėjimas. Rengia Neringos
Skaučių Tuntas.

TRYŠ ABITURIENTAI

1965-66 mokslo metais
Lietuvių Vasario 16 Gim-
nazijos Mokytojų Taryba
spalio 15 d. posėdyje buvo
nutarusi leisti laikyti bai-
giamuosius egzaminus
šiems trims IX klasės mo-
kiniams: Artūriui Herman-
ui, Evaldui Maščinskui ir
Elzei Morozovaitėi. Tėvams
primygtinai reikālaujant ir
atitinkamoms Vokietijos
švietimo įstaigoms sutin-
kant, leista laikyti valsty-
binius brandos egzaminus
taip pat IX klasės mokiniui
Vernerui Kiminui, kuris
gimnazijos Mokytojų Tary-
bos nebuvo pripažintas pa-
kankamai pajėgiu. Egzami-
nai prasidėjo 1965 gruodžio
6 d., o buvo užbaigti 1966
kovo 17 d. Juos sėkmingai
išlaikė ir gavo brandos ates-
tatus visi trys gimnazijos
mokytojų rekomenduotieji
kandidatai:

1. Artūras Hermanas, gi-
męs 1944 m. vasario 21 d.,
Kaune, mokėsis Vasario 16
Gimnazijoje nuo 1959 m.
balandžio 13 d.

2. Evaldas Maščinskas,
gimęs 1946 m. kovo 29 d.,
Frankfurt-Zeilsheim, moky-
sis Vasario 16 Gimnazijoje
nuo 1958 m. balandžio 19 d.

3. Elza Morozovaitė, gi-
musi 1946 m. sausio 3 d.,
Tirschenreuth, mokiusis
Vasario 16 Gimnazijoje nuo
1958 m. rugsėjo 11 d.

Verneris Kiminas egza-
minų neišlaikė. Tuo būdu
Vasario 16 Gimnazijoje nuo
jos įsteigimo dienos bran-
dos atestatus yra gavę 59
lietuviai jaunuoliai.

VIRSUJE: Muzikų Al-
fonso ir Onos Mikulskių va-
dovaujamas Aukuro an-
samblis, kuris intensyviai
ruošiasi savo metiniam kon-
certui balandžio 3 d., 3 v.
p. p. šv. Jurgio parapijos
salėje Clevelande.

V. Plodžinsko nuotr.

GEGUŽĖS 7 D. Dirvos balius
Carter viešbutyje.

GEGUŽĖS 8 D. Motinos Die-
nos minėjimas. Ruošia Vysk.
Valančiaus mokykla.

GEGUŽĖS 15 D. V. Bielajaus
leidžiamo taut. šokių žurnalo Vil-
tis 25 m. sukakties minėjimas
Nauj. parapijos salėje.

GEGUŽĖS 21 d. Jaunimo Metų
komitetas rengia subatvakarį šv.
Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 22 D. skautų ir skau-
čių tėvų komitetas ruošia pietus
šv. Jurgio parap. salėje.

BIRŽELIO 5 D. šv. Kazimiero
Lituanistinės Mokyklos mokslo
metų užbaigimas.

PLANINGAS TAUPYMAS

moka gerus dividendus

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti,
juos galite atsiųsti paštu, nes
mes apmokam visas pašto
persiuntimo išlaidas.

4 1/2 %

Dabartinis dividendas
išmokamas du kart
per metus.

Pirmadienį, trečiadienį ir penktadienį
nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 8 v. vak.
Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų.
Trečiadienį uždaryta viena diena.

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747

John J. Kazanavskas, Pres.

AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS

Tinkami rūbai duoda gera
savijautą

DĖMESIO

Pas mus Jūs rasite vyrų pasaulį! — Mes
aprengsime Jus nuo galvos iki kojų.
Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminių
vyrų aprangai.

BOTANY „500“ kostiumai ir paltai,
MANHATTAN marškiniai,
LEE ir DISNEY skrybelės.
Krautuvėje Jūs laukiami
kasdien,
o sekmadieniais
nuo 10 iki 4 val.

H. Seigan

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4640 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef. YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilges-
niam išsimokėjimui be nuošimčių!
Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

AR JAU TURITE KVIETIMUS
AUKSINIAM DIRVOS BALIUI?
PATYS LAIKAS DABAR JUOS PIRKTIS!
KAIP IR KUR JUOS GAUTI, PATIRSITE DIRVOJE

• Dirvos novelės konkurso atėjo penktoji novelė. Tai Šikšnosparnio "Radinio ieška".

Iki novelėms įteikti ir atsiųsti termino beliko kelios dienos, t. y., iki kovo 31 d. Nevelėsnio, kaip tos datos pašto štampu novelės bus pristatytos konkurso komisijai.

• Min. S. Lozoraitis Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga lankėsi Paryžiuje, kur kalbėjo per radiją ir Prancūzijos Lietuvos Bendruomenės suorganizuotame susirinkime šventei paminėti. S. Lozoraitis su žmona suruošė Paryžiuje priėmimą lietuvių kolonijai, Lietuvos draugams prancūzams ir sovietų pavergtų tautų atstovams.

• Pranas Čepėnas, suredagavęs daugiau kaip 12 lietuvių Enciklopedijos tomų, šių metų kovo 1 dieną baigė darbą Lietuvos Enciklopedijos redakcijoje.

Jis nuoširdžiai dėkoja jo redaguotų tomų bendradarbiams ir maloniai prašo jam nesiųsti Lietuvos Enciklopedijai skirtos medžiagos, nes jis Lietuvos Enciklopedijos redakcijoje toliau nedirba.

• Lietuvos Fondas, be abejonės, lietuviškosios gyvybės išlaikymui išeivijoje turės labai didelės reikšmės, todėl negaliu jo neparemti. Žaviuosi jo pradininkų bei valdybos energija ir darbštumu. Tokiais vyrais galima pasitikėti, nors praėjusių metų Fondo pelno sutrupinimas, manau, ne tik manęs vieno nesužavėjo. Vietiniams reikalams parūpinti vieną kitą šimtą šiuo metu dar nesunku ir be Fondo pagalbos. Linkiu nepavargti ir ištesėti. Pildydamas pereinamųjų metų pažadą, siunčiu Lietuvos Fondui žadėtos tūkstantinės antrąją pusę.

Taip rašo LF valdybai Julius Staniškis, PLB Centro valdybos darbuotojas. Lietuvos Fondas 6643 So. Maplewood Chicago, Ill. 60629 PR 8-2858 (Sk.)

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Tautinės spaudos rėmėjas bankininkas Jonas Kazanauskas ir dr. Steponas Biežis Chicagos tautininkų susirinkime.
V. A. Račkauskio nuotrauka

Liūdesio ir nelaimės valandoje

MYLIMAM TĖVUI

Lietuvoje mirus, ANDRIŲ BLIUDŽIŲ ir jo šeimą nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

J. St. Barzdaičiai
L. A. Statulevičiai

Mielai

ERIKAI STEPONAVIČIENEI

Jos Brangiai Mamytei Vokietijoje mirus, giliai užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Bronė Pročkienė

DETROIT

GRAZIAI PAMINĖTA
SLA 80 METŲ
SUKAKTIS

Š. m. kovo mėn. 13 d., 2 val. p. p. Lietuvių Namuose SLA 352 kuopos ir paminėjimui rengti komiteto pirmininkas A. Sukauskas pristatė visuomenei garbės svečius, atsistojimu ir tylos minutę pagerbiant SLA ir 352 kuopos mirusių narius, primenant, kad mes sausio mėn. 6 d. netekome visuomenės veikėjos ir ilgametės mūsų kuopos narės M. Kučinskienės.

Minėjimas pradėtas Amerikos ir Lietuvos himnais. Solistė J. Krištolaitytė-Daugėlienė padainavo daug ir gražių dainelių. Aktorius A. Pesys paskaitė Marijos Černekytės-Sims parašytą SLA 80 metų gyvavimo sukakties paminėjimui eilė-

TORONTE MINĖS DIRVOS SUKAKTĮ

• Dirvos 50 metų sukakties minėjimas Toronte yra ruošiamas š. m. balandžio 23 d. Lietuvių Namų didžiojoje salėje (Dundas-Ossington gatvių kampas). Programoje akademija-balius. Pradžią 7 val. vak.

• Lietuvių kredito kooperatyvas Parama nuo balandžio 1 d. už santaupas laikomas paprastoje indėlių sąskaitoje pradeda mokėti 4%/. Už ipotekinės paskolos ir toliau paliekamas tas pats 6 1/2%, o paprastas trumpalaikis iki trijų metų paskolas 7%.

• Lietuvių verslininkų susirinkime, kuris įvyko Lietuvių Namuose kovo 20 d. buvo aptarta visa eilė verslininkų reikalų liečiančių klausimų. Paskaitą apie testamentus ir jų sudarymą skaitė notaras A. Liūdžius. Po paskaitos buvo rodoma ištrauka iš verslininkų sukamo filmo. Vietos Verslo sąjungai jau eilė metų sėkmingai vadovauja dr. J. Kaškelis.

• ŠALFAS S-gos Centro Valdybos pirmininko pareigas šiuo metu eina ŠALFAS S-gos generalinis sekretorius Sigitas Krašauskas, 32 Pasadeana Gardens, Toronto 9, Ont., telef.: RO 6-5367. Buves pirmininkas Jonas Gustainis, dėl pasikeitusių darbo sąlygų, iš pareigų atsisakė. J. Gustainis pasilieka Centro Valdybos nariu.

• Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimą gan plačiai atžymėjo Toronto spauda, radijas ir televizija. Toronto dienraštis The Globe and Mail įdėjo net vedamąjį.

• Aukso žąsis bus rodomas Hamiltono Delta kino teatre balandžio 3 d.

• Numatoma, kad 1967 pasaulinės parodos proga Montrealyje, lietuviai turės savo skyrių. Ta pat proga, tradicinė Kanados Lietuvių Diena taip pat bus Montrealyje.

CHICAGO

• Korp! Giedros balius UŽBURTAS MIŠKAS įvyks 1966 m. balandžio 23 d., 8 val. vak. Jaunimo Centre. Jaunatviškoje programoje pasirodys Mergaitė su Gitarra ir Pikų Damos. Prie meniško dekoracijų, svečiai linksminsis grojant Neo-Lithuanų orkestrui ir vaišinsis skanėstų bufetu. (Sk.)

rašty "Iš Pirmojo Protokolo", o aktorius V. Žebertavičius deklamavo Maironio "Eina garsas nuo rubėžiaus...".

Tautinių šokių grupė "Šilainė", vadovaujama G. Gobienės, akordeonu grojant Vytautui Marčiukaičiui, pašoko tris tautinius šokius.

Šio minėjimo pagrindinis kalbėtojas clevelandietis agr. J. Daugėla savo išsamioje kalboje papasakojo mums apie anų laikų čia Amerikoje atsiradusių lietuvių vargus ir gyvenimą, ir nurodė priežasties, kodėl lietuviai turėjo susijungti į SLA, kuri šiais metais švenčia savo 80 metų gyvavimo sukaktį.

Po agr. J. Daugėlos kalbos buvo vaišės, kalbos ir sveikinimai.

Raštu gauti sveikinimai SLA Pildamosios Tarybos Prezidento P. Dargio, Dr. kvotėjo S. Biežio ir kuopos organizatoriaus ir nario P. Kučinsko dar su pinigine auka.

Organizatorius K. Nausėda su SLA sukakties paminėjimų minėjo ir savo 80 metų gimimo sukaktį. Jis gimė tais metais, kai ši organizacija buvo įsteigta. Jis buvo pasodintas prie garbės svečių stalo.

Trumpesnę ar ilgesnę kalbą pasakė ir SLA 80 metų sukakties proga sveikino:

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Komiteto Pirmininkas A. Zaparačkas, jis taip pat kalbėjo ir D.L. O.C. vardu, nes to centro pirmininkas R. Valadka sirgęs ir esąs ligoninėje. LB Detroito apylinkės pirmininkas dr. V. Majauskas, V. K. Detroito sk. pirm. K. Veikutis, A. L. T. S-gos ir Detroito Lietuvių Namų pirmininkas inž. J. Gaizutis, Mažosios Lietuvos vardu J. Šimkus, Balfo 76 sk. pirmininkas A. Musteikis, Lietuvių Radijo klubo ir P. L.J. Kongreso Rėmėjų Detroito sk. pirmininkas V. Urbopas, V. L. Detroito sk. pirmininkas A. Norus, Socialdemokratų 116 sk. pirmininkas M. Balčiūnas, ž. S. Detroito sk. pirmininkė M. Sims, Šiaulių P. K. St. Butkaus kuopos pirmininkas V. Tamošiūnas, Dariaus ir Girėno Klubo pirmininkas A. Bliūdžius, Santaros

Detroito sk. pirmininkas F. Motuzas, Kuopos org. K. Nausėda ir SLA 200 kuopos sekr. Aleksynas.

Banketo metu buvo renkami parašai Jaunimo Petijai, renkanti aukas Jaunimo Kongresui paremti.

ag

DAILININKO Ž. MIKŠIO
PARODA

Balandžio mėn. 17-24 dienomis International Institute įvyks dailininko Žibunto Mikšio grafikos darbų paroda. Dailininkas dabar gyvena Paryžiuje, jis yra visiems gerai žinomas ir Amerikoje, nes ilgai gyveno New Yorke, Detroito ir Chicagoje. Ši paroda yra rengiama Detroito Lietuvių Kultūros Klubu.

BALĮ STEPONĮ-STEPONAVIČIŲ AMŽINYBĖN
PALYDEJUS...

A.A. B. Steponis

Vasario 25 d. Detroito Grandlawn kapinėse amžino poilsio atsigulė Balys Steponis. Turėjo jis įvairiausių planų, visokių idėjų ir tikėjosi ramiai ir naudingai praleisti savo gyvenimo saulėlydį. Bet vasario 21 d. negailėstinga mirtis staiga sustabdė jo širdį...

Savo gyvenimą Balys pradėjo 1900 m. gegužės 23 d. Mintaujoj. Čia baigė vidurinę mokyklą. Išgirdęs apie organizuojamą Lietuvos kariuomenę, jaunas Balys pėsčias atkeliavo Lietuvon ir stojo savanoriu. Pasibaigus karui, baigė radijo telegrafistų kursų. Dirbo Kauno, o prijungus Klaipėdos kraštą — Klaipėdos pašte. Klaipėdoj Vyt. Didž.

Liko žmona Sofija, dukra Irena Mažeikienė, anūkas Mindaugas Mažeika. Liko Detroito "Mindaugo" draugovė. Liko jo kruopštaus darbo vaisiai, jo turtingas numizmatikos rinkinys ir gražus prisiminimas kuklios, bet dvasios turtais turtingos, asmenybės. S. K.

SPAUDOS MENUO . . . DIRVOS MENUO

Naujiems skaitytojams Dirva tik \$10 metams!

Šiais metais PL Bendruomenė balandžio mėnesį paskelbė spaudos platinimo mėnesiu. Švėsdama savo 50-ties metų sukaktį, Dirva skelbia ypatingą nuolaidą savo naujiesiems skaitytojams:

visi tie, kurie naujai užsiprenumeruos š. m. balandžio ar gegužės mėnesiais,

GAUS DIRVĄ METAMS TIK UŽ \$10

(Nuo š. m. birželio 1 d. vėl bus taikoma normali kaina \$11 metams)

Paskatinkite savo artimuosius pasinaudoti šia nuolaida.

Stenkimės, kad kiekviena lietuvių šeima skaitytų bent vieną lietuvišką laikraštį. Pradėkime nuo Dirvos.

Panaudokite Jums atsiųsto laiško atkarpą arba gretą šio skelbimo esantį kuponą. Suradę Dirvai naują skaitytoją, jo prenumeratą čekiu arba pinigais siųskite

DIRVA 6907 Superior Ave. Cleveland, Ohio 44103

NAUJAS DIRVOS PRENUMERATORIUS

DIRVOS ADMINISTRACIJAI,
6907 Superior Ave. Cleveland, Ohio 44103

Pasinaudodamas jūsų nuolaida, siunčiu \$10.00 ir prašau siuntinėti Dirvą šiuo adresu:

Vardas-pav.

Adresas

Jeigu užsakoma kitam, užsakytojo parašas ir adresas:

Vardas-pav.

Adresas